

KÜLÜGY-HADÜGY

Budapest, 1914. május 31-én HETI SZEMLE I. évfolyam, 6 szám

Szerkeszti: Szilágyi Lajos dr., cs. és kir. kamarás. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Népszínház utca 16

Előfizetési ára: negyedévre 4 K, egész évre 16 K. Egyes szám 30 fillér. Vasárnaponként jelenik meg. Telefon: József 51-15.

Külügyi képviseletünk a Balkánon.

Megjegyzés. Nagykövetség van Konstantinápolyban. Követség a többi fővárosban. A két aláhúzással megkülönböztetett városokban főkonzulok, az egyszer aláhúzottakban konzulok székelnek. A vázlaton szereplő többi helységben csak konzuli ügynökségeink vannak. Névsor a tuloldalon.

Diplomáciánk a Balkánon.

A belső politikai kérdésektől elfordult a közérdeklődés. Mindenki az ország határain túl vizsgálódik, mindenkit a külpolitika érdekel. Bennünket pedig elsősorban is a Balkán, ez a forrongó kráter tart állandó izgalomban, mert ott, a mi határaink közvetlen-közelében, európai világháboru sorsa dől el és ennek a vihar elsősorban a mi házunk földelén zudul végig. Érdekelni fogja hát olvasóinkat, hogy kik azok a fontos személyek, akik a vészes időkben érdekeinket képviselik a Balkánon. Az alábbi névsor részletes kimutatást közöl azokról, akiknek szavára lázas izgalom kelhet az országban, akik talán az utolsó lökést adják meg egy rövid kis telegramm anvagra sulytalan, lényegre sulyos formájában a közeljövő akciójának.

Romániai képviselőtünk: Követ és meghatalmazott miniszter *Bukarestben:* Czernin Ottokár gróf, konzul ugyanott; Bornemissza Gyula báró tart. honvédhadnagy. Románia többi városaiban így alakul diplomáciai képviselőtünk: *Berlandban:* Mayer Zsigmond alkonzul; *Braila:* Hakman Miklós dr. konzul; *Constanza:* Helf Richárd konzul; *Craiova:* Thimeczynk Manó konzul; *Fokschan:* Zagórski Il-
lész konzul; *Folticzeni:* Betöltetlen; *Galac:* Felner Alfonz főkonzul; *Giurgevo:* Jaworowski Epiphán konzuli irodavezető; *Jassy:* Götz Frigyes főkonzul; *Piatra-Neamt:* Schiller Miksa alkonzul; *Plojesti:* Szedlacek Ede József konzuli igazgató; *Román:* Betöltetlen.

Bulgáriai diplomáciai képviselőtünk: Tarnowski Adám gr. rendk. követ és meghatalmazott miniszter *Szofióban.* Ugyanott főkonzul; Bertoni Károly dr. konzul, cs. és kir. tart. Landwehr-hadnagy; *Burgas:* Stevens János alkonzul, konzuli irodatanácsos; *Philippopolis:* Schulz Henrik konzul; *Rustschuk:* Probizer Sebestyén konzul; *Várna:* Kielmansegg Károly gr. alkonzul; *Widin:* Bodnár Béla konzuli irodatanácsos; *Dedeagatsch:* Berguglian Jenő konzuli ügynök; *Porto-Lagos:* Berguglian Jenő konz. ügyn. a dedeagatschi konzulátus vezetője (ideiglenesen).

Szerbiai képviselőtünk: Giesl Wladimir báró, követ és meghatalmazott miniszter *Belgrádban.* *Mitrovica:* Umlauf József konzuli irodai titkár, ideiglenes vezető, tart. honvédhadnagy; *Prizren:* Kohlruss Rezső alkonzul; *Úszküb:* Jehlicska Henrik II. oszt. főkonzul, ideiglenes vezető.

Törökországban a következő képviselőink vannak: Pallavicini János örgróf rendkívüli és meghatalmazott nagykövet *Konstantinápolyban;* Ugyanott a konzulátus vezetője: Csurcsik György konzul, tart. honvéd hadnagy; Konzuli képviselők Törökországban: *Khaiffa:* Dück Ábrahám alkonzul; *Aleppo:* Dandini de Silva Alajos gróf konzul; *Alessandretta:* Levante Emil alkonzul; *Bagdad:* Tahy László konzul; *Beirut:* Kwiatkowski Rémi dr. főkonzul, tart. cs. és kir. Landwehr had-

nagy; *Brussa:* Trano Lajos konzuli irodai tanácsos; *Canea:* Wein Jakab tart. honvéd hadnagy; *Chios:* Brazafoli Ferenc alkonzul; *Damaszkusz:* Ranzi Károly főkonzul; *Dardanellák:* Xanthopoulos Szilárd konzul; *Djeddu:* Toncie Dusan konzul; *Drinápoly:* Herzfeld Miksa dr. konzul; *Erzerum:* Betöltetlen; *Gallipoli:* Siderides Themisztokles konzuli ügynök, ideiglenes vezető; *Jaffa:* Zitterer Ferenc konzuli irodatanácsos, vezető; *Jeruzsalem:* Kraus Frigyes konzul, tart. Landwehr hadnagy; *Kerasunt:* Algazdi G. konzuli ügynök, ideiglenes vezető; *Kirkilissze:* Dodopulus D. Szilárd konzul; *Larnacca:* Rossos Miklós konzul; *Latachia:* Vitali Theodosius konzul; *Mersina:* Lombardo Henrik alkonzul; *Mitiléne:* Bargigli Natale konzul; *Rhodus:* Barrmann Antal az alkonzulátus ideiglenes vezetője; *Rodostó:* Aslan Péter konzuli ügynök; *Saffed Tiberias:* Miklasewicz Károly konzuli ügynök; *Saida:* Catafago Albert konzuli ügynök; *Samos:* Missir Oszkár alkonzul; *Samsun:* del Torre A. alkonzul, ideiglenes vezető; *Smyrna:* Merle Béla főkonzul; *Trapezunt:* Kwiatkowski Ernő konzul.

Görögországban a következők képviselik a monarchiát: Szilassy Gyula rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter *Athénben;* Ugyanott II. osztályú főkonzul; Zambauer Adolf lovag, szolgálatonkívüli alezredes; Konzulok Görögországban: *Calamata:* Karayanni N. dr. alkonzul; *Cephalonia:* Toole John alkonzul; *Corfu:* Páza Gottlieb lovag I. oszt. főkonzul, I. oszt. követségi tanácsosi címmel; *Missolunghi:* Petropoulos C. konzuli ügynök; *Nauplia:* Jatros János alkonzul; *Patras:* Pósfai Virgil konzul, tart. honvéd hadnagy; *Pyrgos:* Plessa Péter alkonzul; *Santorino:* Delenda P. N., a konzuli ügynökség vezetője; *St. Maura:* Machera György, konzuli ügynök; *Syra:* Brazafoli János alkonzul; *Volo:* Nikolaidis Alkibiades dr. alkonzul; *Zante:* Moretti Rudolf dr. alkonzul; *Cavalla:* Zsolnay Adolf alkonzul; *Janina:* Meichner Gyula nyug. őrnagy, alkonzul, ideiglenes vezető; *Prevezu:* Zaccaria A. alkonzul; *Rethimo:* Trifilli Tivadar alkonzul; *Serres:* Zlatko György alkonzul; *Szaloniki:* Král Ágoston főkonzul.

Montenegrói diplomáciánk: Ottó Ede rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter *Cetinjében,* Ledinegg Gyula tart. százados, alkonzul *Antivariban.*

Albániában képviselik a monarchia érdekeit: Löwenthal Henrik rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter *Durazzóban.* És a következő konzulok: *Durazzóban:* Hornbostel Tivadar konzuli attasé, ideiglenes vezető; *Skutari:* Halla Károly tart. cs. és kir. Landwehr hadnagy, konzul; *Valona:* Mayerhauser Walter alkonzul.

Ezekből az adatokból kitűnik az, hogy monarchiánknak a balkáni államok területén minden fontosabb ponton van diplomáciai képviselője, ami nem csupán a politikai érdekek és az osztrák

és magyar alattvalók biztossága érdekében megnyugtató dolog, hanem igen hasznos kereskedelmi érdekeink szempontjából is. Balkáni képviselőink között különben több magyar is szerepel, amit biznysit a fenti névsor.

Konkolybintés.

Cs. és kir. hadseregünk keretében nemzeti vagy nemzetiségi, felekezeti vagy társadalmi tagoltságot sohase észlelhettünk. A bajtársi érzés egy testtől forrasztotta az egész tisztikart és egymásmellett barátságban, hűségben és összetartásban szolgál az osztrák állampolgár a magyar tiszttel, a román nyelvet beszélő a szerb anyanyelvű bajtárssal.

A politika, mely a monarchia államain belül minden nemzetet, illetve nemzetiséget egymás ellen ingerel, — csakis hadseregünket kimélta meg, mely — híven esküjéhez — egyedül csak a legfőbb hadur iránt érzett kötelességet tartja szem előtt és kész minden pillanatban életét és vérért ontani, ha Felsőcséger Ura haditettekre szólítja.

Ezt az áldásos helyzetet most komoly veszély fenyegeti, amely ellen sietünk felemelni tiltakozó szavunkat.

Amióta a katonatisztek fizetésének kérdése az aktuális homlokterébe került, azóta a bécsi Militärische Rundschau*) ismételten heves és indokolatlan kirohanást intézett a magyar miniszterelnök és az ő testén át az egész Magyarország ellen. Gúnyosan felhánytorgatta Magyarország quóta hányadát, mely az österheknek csak egyharmadát jelenti és mégis — Magyarország ugy határoz és ugy parancsol, a cs. és kir. hadsereg ügyeiben, mintha minden terhet az ő válla viselne. Kioktat bennünket arról, hogy nekünk van a legolcsóbb hadseregünk, hogy csak „kecske körmös“ nemzet vagyunk és ha már világszerte ugy ismernek bennünket, hogy mi vagyunk a „lovagiasság“ prototípusai, ugy ezt az erővünket elsősorban a hadsereg tisztjeivel szemben gyakoroljuk. A gúnyos ostorcsapások mellé a Militärische Rundschau még komoly közjogi elmefuttatást is csatol. Szerinte minden bainak az az oka, hogy a közös hadügyminisztereket igen hamar menesztik. Sokkal hamarabb, mint a két állam honvédelmi minisztereit. Ennek pedig az az oka, mert a hadügyminiszternek nincs parlamenti pártja, mely reformjait támogassa. Azt ajánlja tehát, hogy legyen egy személyben a közös hadügyminiszter osztrák honvédelmi miniszter is, ezáltal legalább a Reichsrat megvédi a közös hadügyminiszteri programot a magyar kormány, illetve az egész magyarországi inzulturna ellen.

*) Folyó évi április 1-ig a hadügyminiszter félhivatalos lapja volt, azóta egy magánvállalkozás tulajdona; jelenleg a lapon Studnicka Károly ny. őrnagy szerepel mint felelős szerkesztő.

Ezt a sok okvetetlenkedést és a katonákra igazán nem tartozó politizálást csak azért ereszti szélnek laptársunk, mert Tisza István bátorkodott kijelenteni, hogy e pillanatban oly válságos gazdasági viszonyok közt tengődik a magyar állam, hogy rögtön nem tárgyalhatja le a magyar parlamentben a tiszték fizetésemelését. Egvedül csak a sajnosan szomorú fiskális szempontokra hivatkozott, tehát olyanokra, mit minden újságot olvasó katonatiszt úgy is tud. És ez elegendő volt arra, hogy az egész hadsereg nevében támadások özönljenek zúdították a magyar nemzetre.

A téma mindenestre hálás. S a tisztikar körében, mely a folytonosan növekvő drágaság miatt illettekeivel a mi véleményünk szerint se érheti be, féltő, hogy termő talajra talál; így akarva nem akarva gyűlöletet kelt; a most meglévő harmóniában vészes kárt okoz.

De mi egyáltalában nem értjük: minő jogforrásból merit laptársunk, mikor az egész hadsereg nevében beszél? Azért mert két évig, mint a hadügyminiszterium félhivatalos szócsöve szerepelhetett és mint ilyen az összes helyőrségekben ma még olvasásra és meghallgatásra talál, még nem jogosíthatja fel arra, hogy az egész hadsereg nevében beleártsa magát politikai problémákba és ezzel megsértse egy nemzetnek amugy is kényes közjogi érzékenységét.

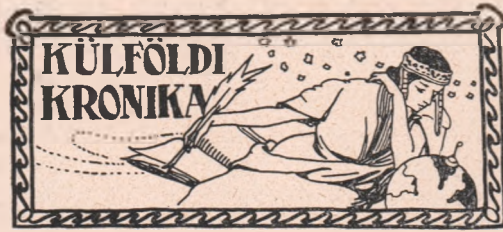
Aki a katonatisztek táborából kapja olvasóinak legnaivabb kontingensét, az elsősorban a hadsereg szép tradícióit tartsa tiszteletben. A bajtársi együttérzést és gondolkozást ne mérgezze meg nemzeti gyűlölet szításával. *Magyarország nem ellensége a hadseregnek, sőt a súlyos külpolitikai viszonyok máris minden számottevő magyar államférfiban megérlelték azt a helyes meggyőződést, hogy legelső magyar nemzeti érdek a hadsereg harcra készsége és csak az a tisztikar teljesítheti igazán hivatását a trón és haza iránt, melynek válláról leveszi az állam gondosságát az anyagi gondokat.* Alig egy évvel ezelőtt adta meg a magyar törvényhozás a véderőnek azt, amit már két évtizede sajnosan nélkülözött és nem mulik tán el még egy év sem addig, mikor már a törvényhozási faktorkok által megszavazott és szentesített fizetési többleteket folyósítják véderőnk tisztjeinek.

De addig türelem és méltányosság! Közjogi problémák vita-anyagát senki se vigye a tisztikar körébe.

Egyenruhában se quótáról, se olcsó magyar hadseregről, se osztrák honvédelmi miniszterbe ojtott hadügyminiszterről ne legyen szó. A politizálást nagyjuk a szerb hadseregnek. A mi katonáinknak egy politikai hitvallása legyen: az eskü, melyet Legfelsőbb fejedelmüknek és uruknak tettek.

Amikor mindenfelé veszélyek torosulnak és maholnap a legfelsőbb parancsára indulni kell, akkor az összetartást és ne a széthúzást keressük; fejlesszük, építsük haderőnket, támogassuk tisztikarunk jogos ki-

vánságait, képviseljük érdekeit, de az előtérben álló személyek és a politika elhagyásával: mindig csak tárgyilagosan.

Az albán viharfelhők alatt egy sötét alak magasodik föl és rajzolódik rá a politikai horizontra. Aliotti, az olasz követ. Esszád elfogatása óta az őrangyal szerepet játssza odalenn Albániában. Órangyala a fejedelmeknek, a malisszoroknak, a fölkelőknek, a verebeknek, a durazzói komondoroknak, az egész világnak. Aliotti itt, Aliotti ott. Az olasz követ tanácsolta a fejedelmi családnak, hogy meneküljön idegen hajó fedélzetére. És pár óra múlva, amikor Vilmos fejedelem eléggé kompromittálva volt már saját alattvalói és egész Európa előtt, ő tanácsolta a visszatérést. A fölkelőkkel Macchio ezredes és Moltedo őrnagy, két olasz tárgyal, a foglyokat az olasz dragomán szabadította ki és Aliotti, míg egyfelől Vilmos fejedelemnek ad rava-szul kieselt rossz tanácsokat, másfelől aggódva ügyel arra, hogy valahogyan olasz fegyver el ne dördüljön a füstöképü és piszkos albán lázadók orra előtt. Esszád pasát elfogni, házát ostromolni jók voltak az osztrák-magyar tengerész katonák és a „Szigetvár” cirkáló. Az albánok antipátiája elé szinte mesterségesen odaállították a mi fegyveres erőnket. És akkor jelentkezett az olasz jóbarát, aki védelmet nyújt hajóján Esszádnek, barátságosan fogadja őt Itáliában és mialatt a balkáni kalandor áruló intrikáit szabadon folytatja Rómában, az alatt a békitő és a jó tanácsadó minden babérját lelegetti az olasz követ Durazzóban. A „bajkeverő” és „zavarcsináló” monarchia elfogatta katonáival Esszádöt, de a „tapintatos” Olaszország, signor Aliotti képében megjelent és menedéket adott neki. És azóta olasz diplomaták tárgyalnak vele Rómában, ő csinál hangulatot ellenünk az olasz lapokban és közvetve az olasz kamarában — és Aliotti mester intézkedik, békitő lázadókat, kompromittál fejedelmet odalenn Albániában. Mi történik itt? Bár mit mondjon is a nyájias marchese, San Giuliano, féltékenyen és aggódva nézik őket azt, hogy a független Albánia támpontja legyen monarchiánknak az Adria bejáratánál. Társunk a hármasszövetségben azt szeretné, ha bezárhatna bennünket az Adriára, mint Oroszországot az angolok a Fekete tengerre. Mivel Berchtold megteremtette a független Albániát, az olasz szeretné lejártni és tönkretenni azt, hogy kihuzza a talajt lábunk alól az Adria mentén. Ez ért kellett a mostani zavarokban is úgy inszenálni az eseményeket, hogy mi készítettük elő a puccsot Esszád ellen, mi támasztottunk zavarokat, hogy azután szabadon halászhassunk, de hála Istennek ott van Olaszország és Aliotti. Ők kivették a fegyvert az osztrákok és magyarok kezéből, ők békét teremtenek, ők megcirógatják Esszádöt, a fölkelőket, mindenkit. Ők népszerűek akarnak

lenni odalenn a mi rovásunkra. És Vilmos fejedelem nem veszi észre, hogy az olasz diplomata, ez a Macchiavelli-fióka őt lehetetlen helyzetbe ugratta bele, hogy lejárassa és lehetetlenné tegye országában. — Ezalatt pedig az olasz kamarában és az olasz sajtóban vehemens támadások hangzanak ellenünk és sikerül majd elhíjtenni nemcsak Albániával, de egész Európával, hogy a monarchia mesterségesen csinál odalenn háborút, hogy a monarchiának annexiós szándékai vannak. Az olasz diplomácia ugylát-szik diadalt ül az albán kérdésben. És csak sajnálni lehet, hogy ezt a diadalt mindenkor lojális szövetségese, a monarchia fölött akarja megulni.

*

Szasszonow békés kijelentéseket tesz a Dumában. És ugyanakkor egymillió tartalékost hív a zászlók alá fegyvergyakorlat ürügyével a cár parancsa. Az orosz diplomácia minden diplomáciák között a legalatomosabb volt mindenkor. De soha még olyan sokszinű politikát nem folytatott, mint ezekben a zavaros napokban. Oroszország nem akarja, hogy nemzetközi csapatok csináljanak rendet Albániában. És Oroszország zárja el előlünk a francia pénzpiacot. Oroszország usztatja Romániát ellenünk, pedig a dunai királyságnak tudnia kellene, hogy ha mi nem állunk a háta mögött, akkor a moszkovita medve ráteszi mancsát egy mély bődüléssel és Románia orosz provinciává süllyed.

Mindezek dacára mosolyogva uszkálnak a levegőben a nyájias kijelentések! És a millió tartalékos szép lassan megindul ezalatt kicsi, zsúfódeles orosz parasztházakból, napsugárban fürdő országutakon az Atyuska parancsára, a galíciai határ felé. Kár, hogy az olasz imperialista politika megfélemezik egyről is, másról is. Északkeletre fölünk 40 millió lengyel él. Politikailag egymástól elhatároltan, de nyelvben, kulturában, multban és reménységekben és gyűlölségben az orosz ellen együtt, egy tömegben. Az orosz lavina gondolja meg, hogy negyven millió lengyel gyűlölségének évszázados őserdején át vezet az út hozzánk, a Kárpátok felé! A lengyelek magukért verekszenek, ha nekifeszülnek a muszka szuronyerdőnek. A saját elnyomottságuk, a saját fájdalomuk, gyűlölségük és reménykedésük harca teszi őket a mi természetes bástyánkká. Hát még ha megmozdul a 38 millió ukrainai kisorosz, akinek más a multja, más a nyelve és a kulturája, mások a vallási tradíciói, mint az oroszoknak! Ha ez az elnyomott, alvó tömeg is fölriad az ágyuk szavára s az orosz medve azon veszi észre magát, hogy negyven millió lengyel és közel negyven millió kisorosz emberfalánxába veri tömpe orrát, mielőtt hozzánk elérne! Pedig mi is vagyunk néhányan talán...

*

Athénben nagyon szép tósztokban köszöntötte Venizelosz ur a magyar és osztrák kereskedőket. Igazán gyönyörűség volt hallani a virágos mondatait, amikben a békét és a fejlődést, a kulturát és a monarchia iránti szimpátiát hangoztatta. Szép volt a kréti diplomata beszéde. Gyönyörű volt! Csak az a kár, hogy nem hallották az epiruszi fölkelők, akiket görög reguláris csapatok támogatnak az albán fejedelem és mi ellenünk. És azok a görög ügynökök is

meg voltak fosztva e megható testvéri nyilatkozat fölemelő hatásától, akik jelenleg Dél-Albániában izgatják szerb kollégáikkal karöltve az albánokat ellenünk. Milyen kár, hogy a görög miniszterelnöknek olyan gyengéd, suttogó a hangja, hogy finom rezgését nem hallják meg mindezek. Sajnos, még ő maga sem hallja a saját torkában fuvoló grammofoonlemez.

*

És ezalatt a macedoniai bolgár komité tiltakozó memorandumot intéz Európához a bukaresti béke ellen és kiáltó hangon panaszolja el, hogy a török terror helyébe most szerb és görög terror lépett Macedóniában. És a szerb, meg a görög hódító mindenkinél kegyetlenebb volt szövetségesével szemben. Nem elég neki a teste, egy nép lelkét öli meg. A bukaresti béke minden, csak nem nyugalom és nem békesség. A csöndes megegyezést fogak csikorgatása kísérte és az egész Balkán, a háború után, sokkal inkább készül egy új leszámolásra, mint azelőtt. A felszabadultak egymást igázzák le és marakodásukat fájdalmas nyögéssel kíséri a vérrel áztatott föld, amint megdobban néha ismeretlen léptek zajától. Ez a puska-poros hordó, a Balkán, robbanni akar. A kanóc ég a hordóban, már majdnem leégett. És az explozió ereje bennünket is földhöz csaphat, ha hideg zuhanyt nem eresztünk az izzó kanóccskák tulságosan fölgyulladt tettvágyára és lobogó önértére . . .

Budapest, 1914. május 29.

ssa.

A tisztihány és annak okai.

Irta: *Simon Elemér* orsz. képviselő.

A „Külügy—Hadügy“ legutóbbi számában Pauer Miksa m. kir. honvéd őrnagy ur igen tanulságos cikkben rámutat arra a körülményre, hogy ifjaink nem valami nagy előszeretettel keresik fel a katonatiszti pályát, holott ez még kereseti életpályának is elég kecsgetető.

Nagy szolgálatot teszünk haderőnknek, ha eloszlatjuk azt a balvéleményt, hogy a katonatiszti életpálya az egyéb polgári foglalkozási ágaknál kedvezőlenebb megélhetési, illetve előmeneteli lehetőségeket nyújt. A cél érdekében meg fogja bocsátani a „Külügy—Hadügy“ igen tisztelt olvasóközönsége, ha én ezt a kérdést ismét megbolygatom és bizonyos mértékben ismétlésekbe bocsátkozom.

Tény az — s ezt a hadügyminiszter urnak a delegációk elé terjesztett jelentéséből is megállapíthatjuk, — hogy a hadsereg tisztikarának létszámából körülbelül 5% hiányzik. A hiány tehát nem oly nagy, miként az a köztudatban elterjedt, de mindenesetre elég tekintélyes arra, hogy az okokat keressük, melyek előidézték ezt a helyzetet.

Az állam a tisztnevelés terén igazán többet tesz, mint amennyit tőle meg lehetne kívánni, hisz ugyszólván a katonatiszti pályára jelentkező összes ifjakat államköltségen neveli és taníttatja.

A társadalomban kell tehát a hibát keresni, mert egyedül ott van a csirája ennek a katonai életpályától való értéketlen idegenkedésnek.

Háromféle okot hallunk emlegetni arra nézve, hogy miért kerülnek ifjaink a katonatiszti pályát. Először azt, hogy a közönség nem tartja a katonatiszti pályát a megélhetésre elég iónak; tekintve különösen azt a körülményt, hogy a katonatiszt már hivatásánál fogva is kénytelen életét kockára tenni és tekintettel arra, hogy éppen megkülönböztetett társadalmi pozíciójánál fogva több kerül az életmódja, mint az ugyanolyan rangban lévő polgárembernek. A második ok, amelyet emlegetnek, hogy a német nyelv nemtudása miatt leküzdhetetlen nehézségeik vannak az ifjaknak, akik a katonai intézetekbe kerülnek. Harmadik ok gyanánt hallok hangoztatni, hogy a katonaságnál bizonyos animozitással viseltetnek a magyar állampolgárok iránt, ami elkészeríti őket és ezért kerülnek a katonai életpályát. Erről az utóbbi körülményről egész határozottan kijelenthetjük, hogy csak agyrem, hagyomány, annak a szellemnek, amely évtizedekig pusztított a magyar közvéleményben és amely mindig kereste az alkalmat, hogy a hadsereg intézményét meggyanusítsa.

Ezen — hála Istennek — tul vagyunk már és kategórikusan kijelenthetjük, hogy ez az animozitás ma már csak vérmes fantáziákban él.

Sokkal fontosabb a második körülmény, t. i. hogy a német nyelv nemtudása tényleg bizonyos nehézségeket okoz a katonai nevelőintézetekbe jutó magyar ifjuságnak. A középiskolák tanrendje sok tekintetben nem felel meg a modern élet követelményeinek. Különösen áll ez éppen a német nyelv tanítása tekintetében, amely majdnem teljesen eredménytelen a középiskolákban. Érthetetlen, hogy ifjuságunk körében még ma is virtusnak tekintik azt, hogy valaki ne tudjon németül. A Bach-korszak egy késő emlékének tudom be ezt, amikor a középiskolákat tényleg el akarták németesíteni és talán még apáinktól szívtuk be azt a hitet, hogy ez ellen bizonyos mértékben rezonáljunk. Ma azonban ezen már régen tul vagyunk, ma már a nemzet sokkal erősebb, a nemzet öntudata sokkal világosabb, semhogy attól kellene félni, hogy egy idegen nyelv megtanulása magyar nemzeti önértékünket és magyar kulturális értékünket bármely tekintetben is devalválhatná.

Sőt ellenkezőleg, tartjuk kötelességünknek, hogy ezt a német nyelvet, amely reánk nézve bár idegen nyelv, de amely nélkül ugyszólván egy lépést sem tudunk előre tenni az életben, ifjaink minél jobban elsajátítsák, mert nemcsak az egyéni értékét emeli minden embernek, ha idegen nyelvet tud, hanem emeli egyuttal az egész ország kulturális nivójának mértékét és ha már idegen nyelveket kell tanulnunk, akkor elsősorban tanuljuk meg a német nyelvet, amellyel nemcsak a katonai intézményben, de a polgári életben is

lépten-nyomon mindig találkozunk és amely nélkül ugyszólván sehol, semmi-féle pályán nem érvényesülhetünk úgy, ahogy talán tehetségünk szerint érvényesülhetnénk.

Ami a harmadik okot illeti, hogy a katonai pálya nem olyan kívánatos pálya, s hogy más polgári pályákkal összehasonlítva ott talán kedvezőtlenebb volna az előmenetel, ez talán még a leginkább megfelelő kifogás, de ez sem fest olyan szomoruan és olyan feketén, amint azt sokan előttünk feltüntetni igyekeznek.

Az igaz, hogy a katonatiszti pályán az előmenetel, különösen az alsóbb fokozatokban nem olyan gyors, mint a polgári pályáknál, de figyelemre kell méltatnunk azt a körülményt, hogy annál gyorsabb a magasabb rendfokozatoknál. Mert ha tekintetbe vesszük a katonatisztek mai előmeneteli viszonyait, megállapíthatjuk, hogy a hadnagyi rendfokozatban körülbelül 4 és fél évig, a főhadnagyi rangban 5—6 évig, a századosiban 9—11¹/₂ évig, az őrnagyiban 3—4 évig, az alezredesiben három évig, az ezredesiben öt évig maradnak rendszerint az illetők, a mai előléptetési viszonyok mellett. Ha ezzel szemben figyelembe vesszük a polgári hivatalokban az előmeneteli viszonyokat, azt tapasztaljuk, hogy a katonai pályánál, ha lassu is, de biztos az előmenetel és egy pályán sem talál közepes tehetségű ember olyan biztos haladási, mint éppen a katonain. Viszont éppen a katonai pálya az, ahol nagytehetségű ember aránylag rövid idő alatt nagy karriert csinálhat.

Hiszen a katonaságnál egy szorgalmas, igazán tehetséges embernek a ranglétra legmagasabb fokáig nyitva áll az út és látjuk, hogy a polgári életben legfeljebb a parlamentárizmus vet fel olyan karriert mint amilyent a katonaságnál igen sokan elérnek. Ezzel szemben vegyük figyelembe azt, hogy a polgári életben annyira különbözők az előmeneteli viszonyok, hogy ott a katonaihoz hasonló előmenetelre számítani nem lehet. Ennek illusztrálására, hogy hányféle lehet a hivatali előmenetel, hogy az tulajdonképpen annyiféle, ahányféle a hivatal, példának hozhatom fel a magam évjárátát. Kortársaim között találok a harmadik rangosztálytól lefelé egészen a tizedik rangosztályig olyanokat, akiknek pedig teljesen egyforma kvalifikációjuk van, s egyébként sem lehet ellenük semmiféle kifogást sem tenni. Másképpen van azonban ez a katonaságnál, ahol egy bizonyos közepes szorgalmu és közepes tehetségű ember mindenesetre eljut az ezredesi rangfokozatig, ahova egy civilemben hasonló körülmények között nem juthat. Látjuk tehát mindezekből és Pauer Miksa őrnagy ur által közölt szakszerű adatokból, hogy a katonai életpálya még a mai viszonyok mellett sem megvetendő s a mai állapot idövel csak javulhat.

Tudom, hogy a hadvezetőségben megvan a jószándék, hogy az előmeneteli viszonyokon még javítson. Ma azonban

a rossz pénzügyi viszonyok között korai dolog erről beszélni. De bizonyos az, hogy a hadvezetőség a legrövidebb időn belül, amint közgazdasági viszonyaink konszolidálódnak, minden áldozatra kész lesz a viszonyok javítására és lehetővé fogja tenni, hogy a katonai pálya az ifjak számára keresett és kívánatos pálya legyen.

A katonai nyugdíjtörvény és az özvegyek ellátásáról szóló törvény is elavult és nem felel meg a mai kor kívánalmainak; agyon van foltozva legfelsőbb kegyelmi tényekkel, úgy hogy ugyszólván alig van nyugdíjas, aki a rendes törvényen alapuló nyugdíját élvezné. Ugy tudom azonban, hogy ezen a bajon is hamarosan segítenek és az ebben a kérdésben folytatott tárgyalások is a pénzügyi helyzet javulásával a kellő eredményre fognak vezetni. A társadalmon van most már a sor, hogy ő is odahasson a maga törekvéseivel, hogy a publikum széles rétegeivel, különösen pedig az ifjúsággal és a szülőkkel megkedveltesse a katonai életpályát.

A Vöröskereszt Egylet céljai.

Elmondotta:

Széchenyi Miklós gróf püspök.

Amidőn ezen ünnepi gyűlések elé lépnek, hogy a reám nézve igen megtisztelő megbízásnak megfeleljek, a Vörös-Kereszt Egylet tevékenységéről kívánok szólni.

A Magyar Vörös-Kereszt Egylet háboruban és békében a legnemesebb emberbarát tevékenységet fejt ki vallásra és nemzetségre való tekintet nélkül, mint az irgalmas Szamaritanus, aki a szenvedőt meglátva, nem kutatja nemzetiségét, nem kérdi vallását, csak a kiáltó szükségét látja s lehajlik a felebaráthoz, magához emeli, gondjaiba veszi, olajjal-borral kiöntözi, puha gyolccsal bekötözi sebeit.

Ez az áldozatkész irgalom nem pusztán emberi hajlandóság, nem valamely vérségi, nemzetiségi vagy felekezeti — egvébként elég erős és tiszteletreméltó — kötelék gyümölcse, hanem a kereszténység szelleméből, a keresztény kultúrából eredő felebaráti szeretet tevékenysége, amely a még ellene torló nehézségek ellenére is megnyilatkozik és amely azt az Isteni parancsot teljesíti: „Uj parancsot adok nektek, hogy szeresétek egymást, mint én szeretlek titeket”.

Az ókor pogány világa ezt a parancsot, ezt a kötelességet nem ismerte, azért ne csodálkozzunk, hogy még a legműveltebb ókori nemzetek történetében is az embertelenség legszánalma-

sabb példáival találkozunk. A művelt görögök beteges, vagy gyengének látszó újszülötteiket halálra kárhóztatták; a büszke Róma egyik zugában halomszámra hevernek a siránkozó és nyöszörgő csecsemők, kiket az emberi érzésből kivetkőzött anvák minden lelki-furdalás nélkül vetettek oda. Azok, akik a világ urainak képzelik magukat, elbetegedett rabszolgáikat megölhették, tengerbe sülveszthették, amint nekik tetszett. Még a legnagyobb elmék is ilyen elveket vallottak: A nagy Plató mondá: „Ha a szegény megbetegszik, csak haljon meg. Ne törődjék vele orvos, hogy meggyógyítsa”. A bölcs Seneca a szenvedő rabszolgának okosabb tanácsot nem tudott adni, minthogy öngyilkossággal szabaduljon meg szenvedésétől. A híres Kátó nyiltan hirdeté, hogy a beteg rabszolgákkal csak úgy kell elbánni, — mint az előregedett tehetetlen háziállatokkal, vagy az elhasznált ócska szerzőkkel. Még a választott nép között is kevés a könyörületes kimélet a beteg iránt, a szenvedő Jób szava igazolja, aki látogató barátait, amikor vigasztalás helyett szemrehányással illették, terhelő vigasztalóknak nevezi (Jób 16. 2.) és elhallgattatni kívánja. (Jób 13. 5).

A világ feljogása csak akkor változik, mikor megienik az Isteni Mester, aiken az irgalmas Szamaritanus példadó történetével, kezében a gyógyító isteni hatalommal. Mintha a beteg test iránt való könyörület révén akarna a lélek bajához férközni, szeretettel gyógyítja a betegeket s minden időre szóló példát ad, hogy a test nyomoruságaival foglalkozni könyörülő szeretet és ez az irgalmas könyörület keresztény kötelesség.

Csak ennek az új törvénynek és ennek az isteni példának nyomán lesz jótékonyágunk általánossá, mely jótéteményeiből nem zár ki senkit, mert a szeretetnek az a mértéke, mely mindent átölel s annak juttat legtöbbet, aki legjobban rászorul, csak a felebaráti szeretet törvényének a gyümölcse.

A szeretet forrásából táplálkozó jótékonyág lehet csak önzetlen, önzetlen annyira, hogy gyakorlására nem saját érdekünk, hanem felebarátunk szüksége indít a jutalom, az elismerés, a dicsőség minden vágya és reménye és a nem ritkán jelentkező halátlanság félelme és keserű érzése nélkül.

Ha ezzel a szeretettel nyújtjuk segítő jobbunkat, akkor a szegényt, a szenvedőt nem alázzuk meg, hanem felemeljük. Felemelhetiük, fel is kell emelnünk a szenvedőt nem csupán az adomány által, mely terhével lekötölel, hanem a szeretet által, amellyel a bánt, szenvedést megosztva, megkönyvitük az ugvis megterhelt szívet. Balzsamot csepegtetni a fájo szivbe, beheggeszteni fájo sebeit, meggyógyítani és ezzel megnverni a szívet; ez a szeretet munkájának és jöltevé hatásának a titka.

Főlemelt fővel, jóleső érzéssel — sőt ha szabad magam úgy kifejezni — büszke önérzéssel vallhatiuk, hogy a Vöröskereszt Egylet áldásos tevékenységét mindenkor ezen magasztos elvek sze-

rint gyakorolta és fogja gyakorolni a jövőben is.

A béke idejében nemcsak a háboru eshetőségeire tesz előkészületeket, hanem anvagi áldozatok árán fentartja az üdülésre szoruló szegények részére az üdülöházat, az ápolónői intézetet, melynek hivatásos ápolónői a beteg otthonában végzik az ápolást, klinikáknak, kórházaknak ápolónőket bocsát rendelkezésre, szervezi és fentartja kisebb községekben a mentés ügyét, anvagilag segítvezi a vagvontalan betegeket, a rokantakat és azok családjait; árviz, tüzvész, inség, járvány, rendkívüli szerencsétlenségek eseteiben segítséget nyújt. Általában az élet nehezebb óráiban örködni, szülői hivatást gyakorolni, testet, lelket ápolni a Vörös-Kereszt Egylet feladata.

És ha a mindennapi élet küzdelmeiben is már ennyi bajt, betegséget, nyomort, szegénységet kell enyhíteni, orvosolni, vagy legalább is elviselhetővé tenni: mit szöliünk akkor azokról a bajokról, mik egy rendkívüli szerencsétlenség nyomán fakadnak, főképpen mit mondunk azokról a csapásokról, melyek egy vérrrel öntözött harcmezőn élénk tárnak. Minden fűszáלבól, mely e mezőn kihajt, az a kiáltás tör felénk: „Akik itt lefeküdtek, hogy ne keljenek fel többé, mindnyájan reményteljes szép fiatal emberek voltak. Anváik, kiknek öröme voltak, nem egyszer, de talán százszor adtak nekik életet annyi gyöngédség, gond, szenvedés szükséges egy ember fölneveléséhez. Atyáik, kiknek büszksége és reménye voltak, számítottak reájuk öreg napiaikban s most egy bérenc segélyével szomoruan szántják földjeiket, így szólva magukban: Nem jö többé vissza! Ti, kik a világosságot élvezitek, melyet tőlünk elraboltak, tanuljátok meg, mibe kerül a dicsőség, mit szöli a viszály s mily becses a béke. Voltak mind a két részen halottak, következképp volt mind a két részen becsület, bátorság, őszinte hazaszeretet. Legven mindeme kiöntött összevegyült vér az egvetértés magva. Tanuljátok itt egymást átölelni az életben, miként mi átöleljük egymást a halálban”.

A mi egvletünk betegápolói sietnek is a harctérre, hogy az irgalmas Szamaritanus módjára gondjaikba vegvük a beteget, vigasztalják a szenvedőt és ha már nem tudják megnverni az életnek: megkönyvitsék a haláltusát és előkészítsék a nagy utra, honnét nincs többé visszatérés.

És amíg a harcok idején azokban a vörös kereszties sátrakban fekvő sebesültieit ápolja, gondolzza, nem feledkezik meg azokról sem, akik talán egy csendes falu fehér házikójában aggdó szívvvel váriák a híreket a hitves, az apa, a fiu sorsa felől: miértis a tudakozóknak díjtalan értesítést ad, az aggdó szülök, a szerető rokonok és a harcba szálltak között föntartja az összeköttetést; s ha csak halálhír adhatja tudtul a szomorú valót: anvagilag támogatja az elvérzett hősök hátrmaradt családjait. Itt a vérző hősök sebeit ápolja, ott az elvérzetek után maradt nyomort eny-

hiti, a megsebzett sziveket vigasztalja.

Mennyi sok munkára, az irgalmasság hány testi és lelki cselekedetének gyakorlására nyílik itt tér! S mert egyelőnt hivatásos ápolónői ilv rendkívüli esetekben magok képtelenek mindezen feladatoknak megfelelni: azért rendezünk Önkéntes Betegápolói tanfolyamokat, hogy ha a Gondviselés súlyos látogatásának ideje elérkeznék, legyenek önkéntes ápolónőink, akik gyöngéd lelkük sugallatától vezérelve, az irgalmasság nevében karjukra kötik a szeretet vörös keresztjét és eljönnek a harcmezőre gyógykezelné, gondozni és ápolni a beteg sebesülteket.

S minthogy a felebaráti szeretet adott a Vörös-Kereszt Egyletnek is életet és vezetési működését, a szeretet szülte és dajkálja: csak természetes, hogy az egyelet áldásos tevékenységéből nagy és fontos rész a nőknek jutott. Különösen az egyelet legelső rangú feladatának: a betegápolásnak teljesítésében. A beteg körül érvényesül és fejlék ki leginkább a női szívnek gyöngédsége. Mi sem tudia úgy gondozni a beteget, úgy elősegíteni a gyógyulást, mint a szív, mely gyöngéden szeret, mely éber tud maradni. A nő csodálandó adományokat nyert az Istentől e segélvező hivatás betöltésére. E magasztos kiváltságot a Szentlélek eme szavakkal dicsőíti: Ubi non est mulier, ingemiscit egens, ha nem női kezek ápoliák a beteget, sulvosabb a szenvedése. A betegápolás terén oly munkát végeznek a nők, melyet semmi körülmények között nem nélkülözhetnénk, mert az pótolni semmi mással nem tudnánk. Áldottak azok a gyöngéd női kezek, melyek az irgalmasság cselekedeteinek önzetlen és példás gyakorlásában nemcsak a mi hálás elismerésünket víviák ki, hanem valódi érdemet is szereznek a Mindenható jutalmazására. Az ilv felebaráti szeretet számára nincs is más méltó jutalmazás, mint az örökkévalóság, telve boldogsággal, mint a boldogság kufforrása: maga az Isten. S ezért az irgalmasság cselekedetei jutalmukat önmagukban bírják: ez a jutalom a földön a lelkiismeret nyugalmában, a résztvevő szív örömeiben, a földi élet után az örök boldogságban érvényesül és található fel.

Ennek a jutalomnak tudatában vajha minél több ilven irgalmas szív akadna és miként a nők a közénkor háboruiban benn a várerődítményekkel védett helyeken tépést készítettek, balzsamot raktak a megsebzett vitéz sebére: ma is, ha az idő úgy hozná magával, a vörös kereszt zászlókkal védett barakkvárakba gyülnének a szeretet szolgálátára.

Jöjjenek a szeretet ápolónői annál nagyobb számmal: minél nagyobb a szenvedők tömege, jöjjenek, ne lankadjanak a szeretetben és akkor betegeink sem fognak fogyatkozni a türelemben. Szeretném, ha hívó szózatunk végig hangzanék egész széles e hazán mindenütt, ahol csak emberi szív dobog és résztvevő szeretet lakozik.

Fájo érzéssel tölt el, ha látjuk, hogy 33 év óta fennálló Magyar Vörös-Ker-

eszt Egylet tagjainak száma csak 38.000 — míg a német vörös kereszté egymillió, a legifjábbnak, a japán vörös keresztnek pedig másfélmillió a tagok száma. Hát csak ennyi érző szív volna Magyarországon, csak ennyi érző lélek gondolna már békében is a háboru vagy más rendkívüli csapás borzalmaira? Nem akarom feltételezni, nem is lehetséges, hogy a szivekből a szeretet hiányoznék, Ha kevesen is vagyunk, ennek oka nem az, hogy nem szeretnek, hanem, hogy nem ismernek minket! Aránylag oly kevés helyen van még csak Fiókegyletünk; kívánatos volna, hogy minél több szerveztessék, ezek után szélesebb rétegben megismernék az Egyletet, közelebb férközhetnénk az irgalmas szivekhez. Hiszen az Egylet nem kér többet tagjaitól, mint hetenkint alig négy fillért! és ezekből a fillérekből akaria összegyűjteni azokat a milliókat, amelyekkel béke idején a nyomort, háboru esetén pedig a vérző hősök nehéz sorát enyhíteni kell.

A véreikért aggódó apák és anyák a szegények és szenvedők nevében a szentírásbeli szegény vak koldus szavaival fordulok az egész magyar társadalomhoz: „Adjatok, adjatok abból, amit Isten adott“!

Mexikó elnökéről.

Mielőtt megdördültek az amerikai ágyuk Vera-Cruz kikötője előtt, az Egyesült-Államok kormánya kijelentette azt, hogy nem Mexikó, hanem Huerta ellen fog fegyvert. A véres harcok középpontjában, az amerikai ágyutábor és a vérengző fölkelő-csapatok villogó szuronyai között tehát egy ember, egyetlen egy ember áll, akinek nagyjentossága személye, makacs szívóssága és uralomvágya véres háboru, külső és belső harcok, mérhetetlen gyász és siralom pusztításait zudítja hazájára.

Ki ez az ember, honnan jött és mit akar?

A yankee-k azt állítják róla, hogy gyalázatos rabló és részeges orgyilkos. A mexikóiak jelentékeny része és sok, nagyon sok idegen pedig az ellenkezőre esküszik. Ezek szerint Huerta kiváló hazafi.

Huerta tiszta indián vér. Magas termetű és szellesvállu férfi. Daliás teste 69 év sulva és a közelmúlt események romboló izgalmai alatt már lassan előregörnyed. De arckifejezése változatlanul energikus, sőt brutális. Ezt a kemény, kegyetlen, vad kifejezést négyszögletes állkapcsa adia meg neki, míg élénk és okos szeme vonzó benyomást kelt. Bajusza és szakálla rövidre van nyírva. Mozgásában érdekesen fürge,

temperamentumos és acélosan erőteljes. Azt mondják róla, hogy jólelkű, de tapintatlan. Méltóság nincsen benne. És inkább tartózkodik kis külvárosi házában, mint az elnöki palotában. A hivatalos diszebedeket ki nem állhatja, de a kávéházban órákig elfecseg régi cimboráival. Beszédmodora közönséges. Mindent kimond, még akkor is, amikor bölcsőbb és diplomatikusabb volna a hallgatás. Mint minden indián, Huerta is nagyon ravasz. Bizonyos irányban bámulatosan intelligens, mig vannak kérdések, amikben hihetetlenül korlátolt.

Ez a különös, sokoldalú, soklelkű és nehezen érthető ember egy kis mexikói faluból indult szédítő pályafutására. Csapatok laktáboroztak a faluban és egy tábornoknak megtetszett a kis Huerta, akit magához vett mindenesnek. Az indián fiu akkor 15 éves volt. Pártfogója és gazdája csodálkozva vette észre a gyerek éles felfogását és Huarez elnök protekciojával elhelyezte Huertát a katonai iskolában. A kis indián szolgagyerek, mint az első egyike lépett ki az iskola kapuján.

Huerta nagyon rövid idő alatt lett tábornoka a mexikói hadseregnek. Porfirio Diaz, a mindenható elnök nem szerette őt, de amikor beborult a diktátor felett Mexikó ege, mégis Huerta segítette őt szökésében. Mikor azután Madero került hatalomra, Huertát várakozási illetékekkel szabadságolták. Ő elment Montereybe és kereskedelemmel foglalkozott. Mikor Zapata fölkelése fenyegetővé kezdett válni, Huertát újból megbízták a parancsnoksággal és ő le is verte Zapata bandáit. Mikor már nem volt rá szükség, újra nyugdíjazták. Ez a játék azután még háromszor ismétlődött Madero elnöksége alatt. Az északi tartományokban szükség volt valakire, aki leverje Orozco lázadását. Huertát hívták. És Huerta leverte a lázadást. Ebben az időben Burnside amerikai százados, ki mint katonai attasé vett részt Huerta hadműveleteiben, nagyon elismerően nyilatkozott szervező és vezető képességeiről.

Azért Madero harmadszor is rendelkezési állományba küldte. De csak rövid időre. Valaki megint kellett, aki a mexikói lázadást leverje és az elnök negyedszer is Huertát hívta vissza. Ekkor már Madero helyzete tarthatatlan volt. A nép nem akart róla hallani és Porfirio Diazt kívánta vissza az elnöki székbe. Ekkor az idegenek kolóniája Henry Lane Wilson amerikai követ utján fölkererte Huertát, hogy vessen véget a vérontásnak. Huerta fölkereste az amerikai követségen védelem alatt lévő Diazt és a kettőjük tanácskozása után elfogatta Maderot, akit lemondásra kényszerítettek. Huerta akkor már hadügyminiszter volt és az alkotmány értelmében ő vette át az államfői hatalmat, mint ideiglenes elnök. Maderot és Suarez helyettes elnököt fogházba akarták szállítani, hogy hazaárulásért törvény elé állítsák őket, de utközben mindkettőt meggyilkolták. Állítólag menekülni akartak és a kíséző őrség lötte le őket. De bármi legyen is ebben a rej-

telmes ügyben a valóság, az amerikaiak Huertát tartják Madero és Suarez gyilkosának és ettől a naptól fogva ő szálla az Egyesült-Államok szemében.

Huerta meg van arról győződve, hogy a mostani válságos időkben az ő személyére szüksége van Mexikónak. A kiválságos helyzet, a különös körülmények, az események 'ázás tempója valóságos diktatori allűröket vált ki belőle. Gyakran hajnalban hívja össze minisztereit és ellentmondás nélkül oszt nekik parancsokat. Ha valamelyik ellentmondást mer kockáztatni, azt száműzi.

Ilyen az az ember, aki ellen az Egyesült-Államok boszut esküdtek. Am Mexikóban minden lehetséges. Még az is, hogy a pártszenvédélyek és véres lázadások kórságában szenvedő Mexikó most egyetértő lelkesedéssel fordul az amerikaiak ellen — Huerta vezérlete alatt. Azért persze az is megtörténhet a szeszélyes Mexikóban, hogy Huertát egész váratlanul meggyilkolják saját párthivei.

A csatahajók drágulása.

Hogy az újabb technikai találmányok mennyire megdrágították a modern hadihajó-építést, az legjobban a mi flottánk egymásután következő főtipusaiból ítélhető meg.

Az 1895—1896-ban vízrebocsájtott Monarch-osztály (Monarch, Wien, Budapest) egy-egy hajója 9.7 millió koronába került; az 1900—1902. évi eredetű Habsburg-osztály (Habsburg, Árpád, Babenberg) egy egysége 17.9 millió költséget tett ki; az 1903—1905. években használatba vett Erzherzog-osztály (Erzherzog Karl, Erzherzog Friedrich, Erzherzog Ferdinand Max) hajónként 26.6 milliót emésztett fel; az 1908—1910. évre Radeczky-osztály (Radeczky, Erzherzog Franz Ferdinand, Zrinyi) 43.5—43.5 millióba került; az 1911—1913. évekből származó Tegetthoff-osztály (Tegetthoff, Viribus unitis, Prinz Eugen, Szent-István) hajónkénti költségösszege 60.5 millió koronára emelkedett; míg a mostani hadtengerészeti költségvetésbe az Ersatz Monarch-osztályból egy hajó 82 millió koronával vétetett fel.

Ha a vizalatt járó hajók s a tenger felett repülő bombáztatató repülőgépek a csatahajók nagyobbra és nagyobbra építésének gátat nem vetnek, úgy az 1919. év mindenesetre meghozza a 100 milliós csatahajó-típust, melytől majd nemcsak az ellenfél, de az adófizető polgárság is már előre méltán borzad.

A tervezett szerb monitorok.

Szerbia, a legújabb hírek szerint, négy monitor építését tervezi, mindegyiket 700 tonna vízeltolással, három 12—15 cm-es tarackkal és két-három 12—15 cm.-es gyorstüzelő ágyuval.

Bár ezt a hirt hivatalosan még nem erősítették meg, mégis meg kell említenünk, mert az orosz lapok mindgyakrabban fejtegetik, hogy ilyen harcegységeknek mekkora nagy előnye volna a Dunán és Száván. És meg kell említenünk azért is, mert ha a terv kivitelre kerül, akkor a szerb monitorok a mi legújabb, épülőfélben levő 7. és 8. számú monitorainkat is felülmulják, mert ezeknek csak 536 tonna a vízeltolása, rajtuk csak három 12 cm.-es tarack és két 12 cm.-es gyorstüzelő-löveg van.

A nagyhatalmak tengerészeinek létszáma az 1914. évben.

A tengerészeti budget emelkedésével és a különböző hajó-egységek évről-évre való szaporításával természetesen szaporodott a flották személyzetének állománya is. Ma már az egyes tengerészetek tényleges állománya oly nagy, hogy belőlük a szárazföldön egész hadseregek volnának alakíthatók.

Angliában: 153,000, Németországban: 75,000, Franciaországban: 65,000, Oroszországban: 59,000, Olaszországban: 35,000, a monarchiában: 18,000, az Egyesült-Államokban: 67,000 és Japánban 53,000 ember a létszám.

Dacára ezeknek a nagy számoknak, több lláamban (különösen, ahol nem általános a védkötelezettség) hiány van az emberekben. Így az angol és egyesült-államokbeli tengerészet nagygyakorlatainál, a tartalék hajóegységeket a legnagyobb erőmegfeszítés dacára se tudják a szükséges személyzettel ellátni.

Adriatikus.

A balkáni háboru borzalmai.

A Carnegie békealapítvány bizottságának jelentése.

Az első, de különösen a második balkáni háboruban a hadviselő felek rémes kegyetlenkedéseket követtek el egymás ellen. A Carnegie békealapítvány választmánya a valóság felderítése céljából öttagu bizottságot küldött ki, mely a következő tagokból állott:

Franciaország részéről *J. Godard*, Lyon-i képviselő, az Egyesült-Államok részéről *Dutton* egyetemi tanár, Anglia részéről *Braisford*, Németország részéről *Schücking* egyetemi tanár, Oroszország részéről *Milioukow* tanár, a Duma tagja, a kadett-párt elnöke. Olyan férfiak, akiknek becsülete, személyes integritása és szavahihetősége ismeretes a világ előtt.

A bizottság jelentését most állította össze Ruyssen, bordeaux-i egyetemi tanár.

A jelentés szerint a Balkán-háboru

borzalmai a középkor legvadabb iszonyatosságaira emlékeztetnek, az elkövetett kegyetlenségek pedig az asszír hódítások idejére, azokra az időkre, amelyekben a háboru kikerülhetlen kegyetlenségeit olyan megtorló eljárások követték, amelyek a művelt népek háboruiban nem fordulnak elő: az idegen törzsbeli lakosság rendszeres lemészárlása, a foglyokkal való kegyetlenkedés, a felnem fegyverzett lakosság irtása, rablás, gyujtogatás. És ami legtöbbször fordult elő, nők, sebesült vagy haldokló fiatal leányok meggyalázása. E rövid szavakból alig lehet magunknak az elkövetett kegyetlenségekről tiszta képet alkotni; el kellene olvasni az egész jelentést, valamint a számos igazoló okmányt, melyek a Ruyssen jelentésének mellékletei.

A vadállatias kegyetlenkedéseket lehetetlen a legaljasabb emberi indulatok felszabadulásával megmagyarázni. A bizottság helyesen értelmezi az elkövetett kegyetlenségek lélektani okait, amikor a figyelmet arra hívja fel, hogy ez a háboru nem a nemzetek viadala, hanem az ur és szolga évszázados viszonyának felfordítása: a hosszú és nyomasztó zsarnokság megtorlása volt.

Tényleg, a háboru kezdetén, a rendes csapatok nem igen kegyetlenkedtek, de konstatálni lehetett, hogy a győzőket majdnem mindenütt a helyszínen összeverődött önkéntes bandák követték, amelyek büntetlenségük tudatában a személyes vagy nemzetiségi sérelmeik miatt a legkegyetlenebbül állottak bosszú.

A bizottság jelentése szerint Észak-Macedóniában a győztes lakosság szervezte a mohamedánok rendszeres üldözését.

Más helyen a lakosság egymást is öldökölte és üldözte, hogy régi egymás iránt táplált haragjának és bosszúvágyának szabad folyást engedhessen.

Jellegzetes vonása a háborunak, hogy minden egyes ütközet után a legyőzött félhez tartozó elemek kivándoroltak, mert az elvesztett ütközetet általános rémület követte. A menekülők néha azt vallották a bizottságnak, hogy személyesen nem fenyegette őket ugyan senki, de meg vannak rémülve a kószáló hirektől és félnek az esetleges üldözéstől. A macedon községekben, ahol különböző nemzetiségek a legnagyobb gyűlölködésben élnek együtt, bárki volt is a győztes, mindig akadt egy töredék, amely kedvező alkalomnak tartotta, hogy az évszázados veszekedést és bántalmazást most megtorolja. Így történt aztán, hogy a háboru esélyei szerint a bolgárok tömegesen gyilkolták és elűzték a mohamedánokat és később, mikor azok megint visszatértek, ők irtották a bolgárokat.

Természetesen a személyes gyűlölködésből eredő beárulásnak és vádaskodásnak is számtalan ártatlan áldozata akadt. Később, mikor a csapatok a hosszú háboru fáradalmi és nélkülözéseit folytán elvadultak, rájuk is ráragadt ez a kegyetlenkedési hajlam, amely főképpen abban nyilvánult meg,

hogy a genfi konvenció határozmányait nem respektálták.

Önként felmerül a kérdés, mennyiben felelősek a hatóságok és parancsnokságok az elkövetett kegyetlenkedésekért. Erre a kérdésre nem lehet pontos választ adni, mert ha az egyes parancsnokságok adtak is ki rendeletet a kegyetlenkedések megszüntetésére, ezeket a rendeleteket csak titokban adták ki, nehogy az atrocitások nyilvánosságra kerüljenek.

Mindazáltal a bizottság több esetben meg tudta állapítani a hatóságok és parancsnokságok felelősségét. Így pl. midőn a bolgárok Serres-ben lemészárolták a törököket; mikor a török csapatok visszatértek Thráciába és Drinápolyba; mikor a szerbek erőszakosan áttértették a bolgárokat Kelet-Macedóniában; mikor a görögök a bolgár lakosságot mészárolták. A hadviselő felek egyike sem állíthatja, hogy a modern háboru szabályait és szokásait csak megközelítően is betartotta volna.

A bizottság jelentésének ötödik fejezete, mely „A háboru és a nemzetközi jog” címet viseli, a következő nyilatkozattal kezdődik: *A szárazföldi háborura és a sebesültekkel való bánásmódról vonatkozó nemzetközi jognak nincs egyetlen olyan tétele sem, amelyet a hadviselő felek mindegyike kisebb vagy nagyobb mértékben meg ne sértett volna.* Pedig ezeket a törvényeket a balkáni hadviselő felek a hágai békekonferencián elismerték. Mára a második háboru is szerződészegéssel kezdődött, mert a hadviselő felek egyike sem akart a saját maguk elfogadta választott bíróságához fordulni. Így látszik, hogy az 1899. és 1907-iki megegyezésekről a tiszték nem is tudtak semmit és hogy soha nem is hallottak másról, csak a genfi egyezményről, erről is csak homályosan és keveset.

A csatatereken számtalan sebesültet vertek agyon és tömegesen lötték le vagy hagyták éhen veszni a fegyvereket. Több ízben konstatálták, hogy a bolgár és görög hadsereg robbanó lövedéket használt.

A parlementaire zászlót több ízben megsértették, merényleteket követtek el az ambulanciák és a kórházak ellen, melyek pedig a genfi konvenció védelme alatt állanak!

A balkáni háboru élesen megvilágítja azt a gyökeres átváltozást, amelyet a nagy társadalmi zavarok előidéznek a ny emberekben, akik normális körülmények között nem maradnak az átlagos erkölcsi színvonal alatt. De megmutatja azt is, hogy nem a háborus eszközök, a fegyverek vesztés pusztítása az, amiről rémségeket kell mesélni, hanem a fegyelmezetlen népek aljasasága, amely győzedelmeskedve időn és kulturán, kannibáli borzalmakat varázsol ide közénk Európába és a huszadik századba.

Pisztolylövés.

Csodálatos, hogy a pisztolylövés terén mennyire elhamarodottak és indolensek vagyunk. A testi épségeért aggódo polgárember megelégszik azzal, hogy vásárol egy pisztolyt, megmagvaráztatja magának a használatát és nyugodtan beteszi valami asztalfiókba. Ilyen harc-készséggel szemben nem nehéz a betörők dolga. Am ez az indolencia ritkán okoz veszedelmet. Sokkal súlyosabb eset az, hogy a tisztikar jelentékeny részénél is hiányzik a kellő gyakorlat. A mód pedig, ahogyan tisztjeink a pisztolylövést üzik, nem harcszerű. Már pedig első sorban az volna a pisztolylövés célja, hogy a fegyver tulajdonosát, a tisztet, előkészítse a háborus fegyverhasználat összes lehetőségeire.

Lőutasításunk szerint a pisztolylövő feláll a mozdulatlan céltáblával szemben, jól megnézni, kényelmesen előkészül, nyugodtan céloz és lő. A polgári lövészetekben is ez a gyakorlati módja. Sőt ott még legtöbbször különleges céllövő pisztolyokat is használnak, melyek mindenhez hasonlítanak inkább, csak komoly pisztolyhoz nem.

A pisztolylövés gyakorlása iskola legyen a komoly esetre. Ennek a célnak ez a „pontlövés” csak előgyakorlata lehet, melvél megállni nem szabad, mert különben a pisztolylövés kizárólag sporttá válik, melynek nincsen gyakorlati értéke, mert figyelmen kívül hagyja a valóságos körülményeket, melyek közt a komoly pisztolyhasználat történni fog. A pisztoly közelharceszköz, melyet ember-ember elleni harcban használunk, a legtöbb esetben önvédelemből. Ilvenkor gyorsan kell cselekedni, gondos célzásra és nyugodt elsütésre nincs idő. Gyorsan kell löni, nem is egyszer, de többször egymásután, hogy akkor is harcképtelenné tegyük a támadót, ha célt tévesztett volna az első golyó, vagy nem ért volna nemesebb részeket. Kemény ellenfélnél, minők pl. a balkáni népek, gyakran nem is elég egy kis kaliberű pisztolygolyó. A támadók végül még többen is lehetnek.

De ez még nem minden. Számolni kell azzal is, hogy a támadás rendszerint meglepetésszerűen történik, a mikor egyrészt nem vagyunk arra elkészülve, a pisztoly tehát még tokjában pihen, másrészt pedig az izgatottság s a közvetlen veszély érzése csökkenti higgadságunkat.

A komoly pisztolylövést eszerint a meglepetés érzése, meg a gyors cselekvés szükségessége jellemzik. A gyakorlat így ezen az alapon kell folytatni.

A gyakorlati értékű pisztolylövés első alapfeltétele, melyet különösen a polgári lövészeteknek kellene megszívlelniök, hogy a komoly, használati pisztollyal löjtünk. Ezt nem lesz nehéz megvalósítani.

A második alapfeltétel a sok gyakorlat. Ez szorosan összefügg a rendelkezésre álló löszerez. A modern pisztolyok löszere igen drága s a katonai éleslőszerilletmény igen csekély (évi 10—30 töltény!). Az éles löszere ezenfelül

csak teljes biztonságot nyújtó lövöldékben használható, ilvenek pedig nem mindenütt állnak rendelkezésre. Célszerű lenne tehát olcsó pótlőszert készíteni. A német pisztolylövők pl. az igen elterjedt s céllovésre igen alkalmas német hadseregpisztolyból, a Parabellumból saját-készítésű löszert lőnek, mely újított hüvelyekből, gvenge löportöltetből és gömbölyű olomgolyóból áll.

A fenti két követelmény teljesítése után megkezdhetiük a pisztolylövést olyan feltételek mellett, melyek megközelítik a valóságot.

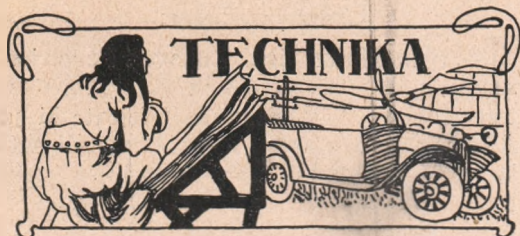
Nem lehet feladatunk, hogy a pisztolylövésre utasítást szerkesszünk s a gyakorlat összes fokozatait leírjuk. Csak a végcél akarjuk egy példával megvilágítani. A lövőtökba rejtett pisztollyal lép a löállásba. Céltábla nem látszik. Meglepetésszerűen megjelenik 15 lépésre egy félalakcéltábla, egvidejüleg félbalról 50 lépésre egy mozgó, szembefutó alak. A lövő kirántja a pisztolyt s gyors egymásutánban igyekszik eltalálni mindkét alakot, melyek találat esetén eldülnek. Különösen érdekes és természetű jeleneteket lehetne mozgófénykép céltáblákkal ábrázolni, melyekről más helyen szólunk. Nagyon hasznos volna továbbá a hadsereg tisztikarában is folytatni azokat a gyakorlatokat, amelyeket a Magyar Pisztoly Club pár év előtt nagy sikerrel kezdett meg a Devil-lers-rendszerű pisztolyokkal. A harcszerűség legtökéletesebb illuzióját az ilyen pisztoly-ass-k keltenék a résztvevőkben. Aki ilven s ehhez hasonló lövgyakorlatoknál jól megfelel, az pisztolylövő, aki bizhatik fegyverében.

Az ilven gyakorlatok egyuttal talán tisztázni fogják a pisztolytokok kérdését is. A jelenlegi légmentesen, szorosan zárt táskák csak a támadó javára vannak. A pisztolyoknak szerintünk nincsen más célja, minthogy a pisztolyt kényelmesen hordhassuk s el ne veszíthessük. Minden, ami ezen túl van, csak a pisztoly használhatóságának kárára lehet. Eső és por ellen ép oly felesleges a pisztolyt védeni, mint a puskát.

Tisztjeink pisztolylövését illetőleg még egy körülményt kell felemlíteni: A lövést lóhátról. Ilvesmi a lovas fegyvernemeknél ugyan elő van írva, de nyílt fityok, hogy a legkritikább esetben gyakorolják, egyszerűen azon okból, mert a lovak nem türik. Enélkül pedig a lovas tiszt pisztolyhasználatát illuzórius s áválik. Nem hisszük, hogy különös nehézséggel járna, a lovakat arra szoktatni, hogy hátukról türiék a lövést. Tehát meg kell kísértetni, a cél érdekében.

Ilven elvek szerint gyakorolva, a pisztolylövés az lesz, aminek ennie kell: előgyakorlat a komoly esetre s emellett kellemes, változatos sport. Haladjunk ebben is!

Lapunk az államvasutak pályaudvarain és minden nagyobb dohánytözsdében kapható. — Mutatványszámot kívánatra mindenkinek szívesen küldünk.

Mozgófénykép céltáblák.

A közvéleményt rég izgatja az a kérdés, hogy a „mozi” szórakoztató intézménye komoly tényező lehet-e a népszerű oktatás, a tudományok terjesztése és a természettudományos kísérletek terén. Erre a kérdésre a közelmúlt idők komoly és csodálatraméltó választ adtak. Mozgófényképfelvételek készültek egyes szervek működéséről, a növények táplálkozásáról, repülő puska golyókról, működésben levő automatikus fegyverekről. Így a népszerű mozi nemcsak a tudományt kedveltette meg, hanem a komoly kísérletek jelentős tényezője lett. A mozgófénykép felhasználásának legújabb módja a mozgófénykép-céltábla.

Az eszme az első pillanatra megvesztegető. Meglehetősen ismeretes, hogy a céllövés gyakorlásánál mindig nehézséggel járt a mozgó célok természethű utánzása. A katonaság ilyen célra sineken, vagy szántalpakon vagy dróton mozgó alakokat használ, melyeket kézi erő, lovak, kivételesen géperő, vagy a céltábla saját súlya mozgat a kívánt irányban. Az ilyen berendezések eléggé nehézkesek, nem is működnek mindig kifogástalanul s emellett meglehetősen sablonosak, mert az egyszer megépített pályát nem könnyű módosítani. Különös nehézséggel jár repülőgépeket ábrázoló céltáblákat készíteni. Erre a célra jelenleg dróton mozgatott modelleket, torpedónaszádok s gépkocsik által vontatott sárkányokat használnak, melyek azonban a valóságtól meglehetősen távol állnak.

A mozgófénykép céltáblák legnagyobb előnye a céltáblák gazdag változatosságára. Egész jeleneteket lejátszathatunk a lövő előtt, e mellett a képeknek nincsen meg a szokásos céltábla jellege, hanem magát az életet ábrázolja. Az eddig használatos harcszerű céltábla berendezésekkel szemben még az a nagy előnye is megvan, hogy a lövő nem lehet előre tisztában a célokkal s így a meglepetés is hozzájárul a pszichikai valóságosságához és a lövés hatásosságához.

Ezt a fényes perspektívát persze a technika sem tudja teljes mértékben megvalósítani. Az első akadály a korlátolt vetítő távolság. Igaz ugyan, hogy a kép a távlat segítségével egészen természetesen ábrázolhatja a kép valódi távolságánál távolabb lejátszó jeleneteket is, de a fegyvernek a távolságokkal együtt növekvő szórása nem jut érvényre s így a viszony a lövő és a céltábla között nem felel meg a tényleges helyzetnek. Az ilyen céltáblák tehát csak gyutacslovésre alkalmasak, hol már eddig is kisebbített célokat használtak.

A második hátrányos körülmény az, hogy a vetítés egyelőre csak zárt és elsötített helyiségben lehetséges. A napvilágnál való vetítéssel kísérleteznek ugyan, de egyelőre nem tudtak jelentősebb sikereket elérni.

A harmadik hátrány a vetítőfelület korlátolt nagysága. Eme hátrányoktól a mozgófénykép céltáblák nem szabadulhatnak teljesen, bár némi javításra minden bizonnyal számíthatunk. Az egyedüli feladat, amit a technika eddig sikeresen megoldott, a találat jelzése a képen, mely többféle módon is elérhető.

A legegyszerűbb mód az, hogy a képet a vászon pontosan meghatározott helyére vetítik s így a kép helyét a vásznon már előre megjelölhetik. A találatok megállapítása ilyen módon persze csak utólag történhet. Ez az eljárás persze csak egyszerű s korlátolt számú jelenetre alkalmazható.

A második mód abból áll, hogy a vetítő-vászon mögött ugyanolyan nagyságú kemény papírszalag mozog, ugyanolyan sebességgel, mint a kép. A papír mögött fényforrást helyeznek el, melyet azonban az említett papírszalag eltakar. Amint a golyó átüti a vetítő-vásznat és egyidejűleg a mögötte mozgó papírszalagot is, akkor a golyó furta nyíláson át felcsillan az említett fény s ezzel láthatóvá teszi a találatot. Ennek a módszernek legnagyobb hátránya az, hogy a találat csak egy pillanatra látható, t. i. addig, amíg a mozgó papírszalagban és a vásznonban okozott golyólyukak egymást fedik. Ez a rövid idő nem mindig elegendő a találat kétségtelen megállapítására.

A harmadik, első tekintetre legegyszerűbb mód az, hogy a lövés pillanatában a kép megáll és így a találat konstatálható. A nehézség itt abban rejlik, hogy a kép tényleg pontosan a lövés pillanatában álljon meg. Kézi erő erre természetesen nem elegendő. Ezért vagy a fegyvert kell a képet mozgató géppel összekötni, vagy a gép megállítását a golyóra magára bízni. Legutóbb egy amerikai sporttelepen úgy oldották meg ezt a kérdést, hogy a lövés okozta lég hullámokat felfogták egy mikrofonnal s ennek segítségével vitték át a szükséges impulzust a vetítőgépre.

A dolgok jelenlegi állásában a mozgófénykép-céltáblák nem képesek az eddigi céltábla berendezéseket minden esetben pótolni. Ha azonban sikerül az egyelőre még meglehetősen költséges és kényes berendezést tökéletesíteni, akkor a mozgófénykép-céltáblák igen alkalmasak lesznek a gyutacs- és pistolylovás céljaira. Valószínű az is, hogy az ilyen célok természetűsége s változatossága elsősorban a lövészet iránti kedvet fogja fokozni.

Önműködő puska légjáróművek számára.

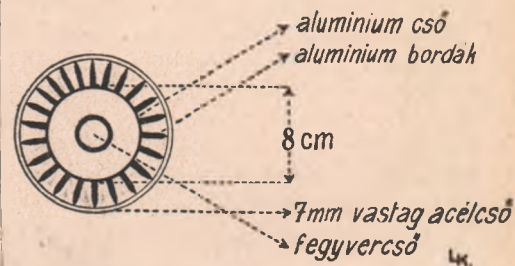
Lewis amerikai ezredes gáznyomású önműködő puskát talált fel, mely hatásában a géppuskát megközelíti, külső kiállításában azonban kézi lőfegyvernek ne-

vezhető, melyet egy ember puska módjára kezelhet.

A fegyver rendkívül egyszerű úgy alakításainak csekély számánál, mint azok kivitelénél fogva; légkűtéssel van ellátva; gyors szétszedése és összerakása szerszám nélkül eszközölhető, hátlőkési energiája a szerkezet működésbe hozatalánál teljesen felemészti, súlya 12 kilogramm. Mindezek az adatok lehetővé teszik, hogy repülőgépből is könnyen kezeljék.

A tölténytár kör alakú lapos doboz, melyben 25 töltény sugáralakúlag, hegyével a közép felé van elhelyezve. Súlya töltényekkel háromnegyed kilogr.

A légkűtés alábbi keresztmetszet szerint:

A tölténykivető szerkezet közvetlenül a lövés után hideg levegőt nyom a hűtőküpeny aluminium csövén és bordáin át, melyek viszont a fegyvercső melegét, mivel az aluminium sokkal jobb hővezető, mint az acél, felveszik.

A rendszer tüzelési gyorsaság percenként 400 lövés, de fokozható 750 lövésig is.

Az első lövőkísérleteknél a lövész, ki nek ezuttal első ízben volt ilyen puska a kezében, Burgess-Wright biplánról, 300 méter magasságból, 70 kilométer óránkénti sebesség mellett 12 négyzetméter nagyságú földön fekvő céltáblára 40 lövésből 5 találatot, 260 méter magasságból pedig 90 kilométer óránkénti sebesség mellett hasonló nagyságú, de hosszúságú céltáblára, 50 lövedékből 45 találatot ért el.

T.

Repülőgépek a tüzéség szolgálatában.

Ugy mint Franciaországban, Olaszországban is át fogják alakítani a hadi repülőgépeket tüzéségi célokra. Fokozatosan odatörekednek, hogy minden tüzésre legyen egy repülőgéposztálya. Az első ilyen repülőgéposztályt a modern nehéz tüzésre kapja.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A „Külügy — Hadügy” hetilap, megjelenik minden vasárnapon, 12–16 lapoldallal terjedelemben, friss, érdekes tartalommal, művészies fejlécekkel, elsörendű rajzokkal, időnként képekkel.

Szerkeszti: **piskárkosi Szilágyi Lajos dr.**, cs. és kir. kamarás, a vezérkarnál beosztva volt nyug. százados.

Előfizetési ára: egész évre: 16 korona. Egyes szám ára 30 fillér. Budapesten a főbb utcákon és tereken az összes dohánytözsdekben és az összes könyvkereskedésekben kapható. Vidéken a dohánykülönlegességi tözsdek és a pályaudvarokon az Általános beszerzési r. t. árusítják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Népszínház-utca 16. szám, hova a lap szellemi és anyagi részét illető minden közlemény küldendő Budapest, 1914. május hó.

A „Külügy — Hadügy” kiadóhivatala.

Ellenségeink lázas készülődése.

Szentpétervárról hivatalosan jelentik, hogy folyó év őszen az összes katonai kerületekben (kivéve a kasani kerületet) a gyalogság, tüzérség és műszaki csapatok állományából az 1907., 1908. és 1909. tartalékévfolyamokat hat heti fegyvergyakorlatra hívják be.

A három tartalékévfolyam kerekén 900.000 embert tesz ki és bevonulásakor az orosz hadsereg a hadilétszámot is megközelíti.

Automobiltanfolyam csendöröknek.

Érdekes újítás, hogy az osztrák I. sz. csendörkerületi parancsnokság automobilvezetői tanfolyamot létesített csendörök részére. Ha a közbiztonság öre, a csendör ért a gépkocsi kezeléséhez, az annyira hasznos, megbecsülhetetlen és a szolgálat érdekében való, hogy az osztrák parancsnokság újítását követendő példának tartjuk.

A főzőcsészek a honvédségnél.

A folyó évi 22. számú honvédségi „Rendelei Közlöny”-ben közzétett 171885/7. számú rendelkezéssel, a honvédségnél eddig használatban volt evőcsészek és különféle évi mintájú főzőedények helyett, az egy ember részére való főzőcsészeket rendszeresítették. Az új főzőcsészt célszerű újításnak kell tekintenünk lapos formája, könnyű málházása és egységes volta miatt. De praktikus hasznát még az is emeli, hogy úgy főzésre, mint étkezésre egyformán használható. Míg a régi rendszerű főzőedénnyel csak minden második ember volt ellátva, addig az új főzőcsészt, rendfokozatra való tekintet nélkül, minden ember részére rendszeresítették. Így háboruban, vagy békegyakorlatokon nem fog nehézségeket okozni egyes kikülönített emberek, vagy járőrök étellemezése.

Vizsgálat a nowytagi robbanás ügyében.

A Nowytag melletti tüzérségi lőtérben a múlt héten súlyos szerencsétlenség történt, melynek okát jó ideig senkise tudta. A robbanás körülményeit azóta bizottságilag vizsgálták és megállapították, hogy a hiba nem a löveganyagban vagy a lőpor minőségében rejlett, hanem a robbanást egyedül és kizárólag a lövegirányzó okozta.

Kinevezések a honvédelmi minisztériumban. A m. kir. honvédelmi miniszter dr. Nicora László miniszteri segédtitkár miniszteri titkárrá, dr. Nagybégányi Farkas Imre miniszteri fogalmazót miniszteri segédtitkárrá, dr. Zendi Nagy és Kiskálnai Kálnay Miklós miniszteri segédfogalmazót miniszteri fogalmazóvá, dr. Al-Torjai Al-torjay Sándor fizetésnélküli miniszteri segédfogalmazót valóságos miniszteri segédfogalmazóvá, Bánvay Béla miniszteri iro-

dafőtisztet és Nagy Samu miniszteri irodatisztet, miniszteri segédhivatali igazgatókká, Kozák András miniszteri irodatisztet miniszteri irodafőtiszté, Becker Mátyás és Kövári Henrik miniszteri irodasegédtiszteteket miniszteri irodatisztékké, végül Wachter Miklós, Horváth Mihály és Pásztor József igényjogosultsági igazolvánnyal ellátot honvéd őrmestereket miniszteri irodasegédtisztékké nevezte ki.

A honvédelmi miniszter elrendelte a cs. és kir. hadügyminiszterrel egyetértőleg létrejött megállapodás értelmében, hogy azoknak az egyévi önk. orvosnövendékeknek, akik az 1914. évi jul. 1-e, illetőleg június 16-ika előtt uioncállítást vagy felülvizsgálat után besoroztattak, kérelmükre megengedhető, hogy a három havi arcvonalbeli tényleges szolgálatot még a folyó évben teljesíthessék. Az ily egyévi önkéntes orvosnövendékek aszerint, amint a közös haderőbe, vagy a honvédségbe való beosztásukat kívánják, feltételelesen az első sorban választott közös hadseregbeli, illetőleg honvéd csapattesthez osztandók be, csapattestenkénti végleges beosztásuk a védtörvényi utasítás I. része 88. szakaszának 6. pontja A—E. bekezdéseiben foglalt rendelkezések alkalmazása mellett történik.

Az egyévi önkénteseknek a közös haderő és a honvédség között — a védtörvényi utasítás I. része 142. szakaszában foglalt rendelkezések értelmében — való felosztása alkalmával az ilyen egyévi önkéntes orvosnövendékek a fegyveres erőnek abba a részébe osztandók be, amelybe való beosztásukat kérték és amelybe feltételelesen beosztották őket. A beosztásnál a védtörvényi utasítás I. része 141. szakaszának 6. pontja második bekezdésében előirt eljárást kell alkalmazni.

A kérdés végleges szabályozása iránt a védtörvényi utasítás I. részéhez kiadandó II. helyesbítési táblázatban történik intézkedés.

Bánatpénzek és óvadékok kiszolgáltatásának egyszerűsítése.

A honvéd nevelő- és képzőintézetek, a honvéd központi ruhatár, fegyvertár, a honvéd étellemező-raktár, a központi ágyraktár és gőzmosóintézet gazdasági hivatalait, valamint a várpalotai erdészeti és gazdasági bizottságot az ügykezelés egyszerűsítése céljából felhatalmazta a honvédelmi miniszter, hogy saját hatáskörükben intézkedhessenek ötezer koronát meg nem haladó, letéti könyvükben nyilvántartott és valamely állampénztárban vagy adóhivatalban kezelt bánatpénzek és óvadékok kiszolgáltatása iránt.

Lótápadagszabályozás.

A gyalogsági géppuskás osztagok lovainak és málhásállatainak napi lótápadilletékét január 1-től március hó végéig és november 1-től december hó végéig 2500 grammal állapította meg a hadvezetőség.

A gyalogsági századlövészervivő málhásállatok zabilletéke napi 3360, szénailletéke 4500 grammal lett megállapítva.

Báró Fejérváry ezredének új megjelölése.

A cs. és kir. 46. gyalogezred tulajdonosa eddig báró Fejérváry Géza gyalogsági tábornok volt.

Halálával, Ő cs. és kir. Felsője legfelsőbb rendelkezése folytán a 46. gyalogezredet a további intézkedésig név nélkül — csupán számmal — jelölik.

Zubovits Fedor.

A „Pesti Hirlap” írja: Zubovits Fedor huszárszázadosnak Krobotin hadügyminiszter köszönetét és elismerését fejezte ki az Albániában szerzett tapasztalatairól tett kimerítő jelentéseért. — Itt említjük meg, hogy ő felsége katonai kabinetirodája a múlt évben ugyancsak köszönetét és elismerését nyilvánította Zubovits századosnak a tripoliszi harcokról annakidején kiadott szakszerű jelentéseiről.

Hidász félszázalóalj Samac-ban. Samac-ban, ahol a Bosna a Szávába torkollik, hidász félszázalóaljat állítanak fel.

Iskola egyenrangusítás.

A hadvezetőség rendelkezése folytán a djakovoi felsőbb népiskola 5—8. osztályainak elvégzése a cs. és kir. hadsereg, valamint a m. kir. honvédség nevelő- és képzőintézetébe való felvételhez megkívánt előismeretek tekintetében a nyilvános középiskolák négy alsó osztályainak elvégzésével egyenrangúnak tekintendő.

Altisztképzés az étellemezési csapatoknál.

1915 január 1-től kezdve új szabályok határozzák meg az étellemezési csapatok altisztképzését. Az első altisztté való kiképzés étellemezőaltiszt-képző iskolákban történik. Ebben az iskolában, amely április elsején kezdődik és augusztus végéig tart, első tényleges évüket szolgáló étellemezési katonákat vezényelnek. A tanterv általánosságban olyan lesz, mint eddig volt, csupán egy új tantárgy lesz: Gazdászati-kezelési szolgálat az alosztálynál. Az elméleti tanfolyam elvégzése után a hallgatókat kivezenylik a csapatgyakorlatokra felállítandó ideiglenes étellemezési intézetekhez és a csapatgyakorlatok végétével ismét bevonulnak étellemezési raktáraikhoz. Azokat, akik „kiválóan megfelelő” osztályzatot kaptak, tizedesekké, a „megfelelő” osztályzatúkat őrzetőkkel léptetik elő. Tizedesek és tényleges tizedeseket, akik a tényleges szolgálat folytatására önként jelentkeznek, az őrmesteriskolába vezénylik, amely január 7-én kezdődik és március végéig tart.

Új szolgálati könyv.

Az N—E szolgálati könyv: „Gyógyszerárszabás a cs. és kir. hadsereg számára, érvényes 1914 május 1-től” címmel könyvtári forgalomba került. Katonai ára 15, bolti ára 20 fillér.

Önképzőkörök a hadapródiskolában.

A magyar újságolvasóközönség általánosságban két részre oszlik. Az egyik csak politikát és börczetudósítást olvas, a másik csak a napihírekkel és a színházi rovattal törődik. Törvényszéki rovatot csak a jogász, sportot csak a sportember és katonai híreket, újdonságokat, vagy pláne önálló katonai cikket csak a katona olvas. Nehéz volna ezen a helyen rávilágítani azokra a mélyreható tömeglélektani és szociális okokra, amelyek tátongó irt szakítanak a polgárság és katonaság egymásból kinőtt, minden egészséges társada-

lom kebelében összetartozó tömegei köré. De rá kell mutatnunk arra a sajnálatos különbségre, amely főként helyezi e tekintetben Európa legtöbb népét. A francia rajongva beszél gloriáról beragyogott hadseregéről, a német ember érdeklődésének középpontjában áll a fegyveres erő. Sőt a németek meglepő módon érdeklődnek a mi hadseregünk szervezete iránt is. A szövetséges hadsereg érdekli a német polgárt. Ez szemben a magyar polgárság sajátos módon indolens még a magyar hősiességgel szemben is. A közös hadseregéről pedig hallani sem akar.

Hogyan lehetne legjobban, a legtöbb sikerrel kiemelkedni ebből a beteges és káros helyzetből? Azt hisszük, a hadsereg, a katonai élet és a katonai ügyek népszerűsítése terén hasznos szolgálattal tehetne egy fiatal magyar tisztből alakuló irói gárda, amely a kardot harmóniában tudná tartani a tollal. Ezt az irói gárdát máról-holnapra megteremteni nem lehet. A fiatal tiszt vagy bátor, vagy nincsen meg az irói készsége, vagy — valljuk be őszintén — az iskolapadból kiszabadulva az élet örömeit akarja élvezni szabad idejében. Öregebb tisztok? A családi gondok visszatartják őket attól, hogy a szolgálaton és a magánügyeken kívül még irodalommal is foglalkozzanak. Irodalommal, amelynek élő formái, kérsége és céljai idegenek előttük, mert nem nevelődtek rá egyikre sem. *Nevelni kell* hát a jövő tiszt generációkat arra, hogy irói tollukkal szolgálhassák a hadsereg és polgárság közös érdekeit és bekapcsolják hivatásukat az egyetemes emberi érdeklődésbe.

Az irói gárda megteremtésére elsősorban a katonai nevelőintézetek hivatottak. Az ifjú tiszt sarjadék között nagyon sok irói tehetség van, amely elkallódik, mert nincs, aki fölfedezze. Legalkalmasabb módja volna a kezdésnek az, ha önképzőkörök alakítanának, mint a középiskolákban. Ez az önképzőkör egy kiváló tiszt, lehetőleg irodalomtanár vezetése alatt működne. A tanári karból pedig alakulna egy bizottság, mely alapos megfontolás után pályakérdéseket tűzne ki, különösen katonai tudományok és az általános műveltség köréből. Ebben a bizottságban minden szak képviselve lenne (pl.: lövő, tereptan, hadseregszervezés). Ez a bizottság bírálná meg a beérkező pályaműveket és döntene a díjak adományozásában. Mivel pedig nem lehet azt kívánni a tanári kartól, hogy szabad idejét irodalmi zengék tanulmányozásával töltsse, hetenként egyszer önképzőköri gyűlést kellene összehívni, amelyen minden szerző maga adná elő művét. Ez azért is előnyös volna, mert így az illető akadémikus, vagy hadapródnövendék megszokná a nyilvánosság előtt való szereplést, a hallgatóság előtti beszédet, amire a csapatnál igen nagy szüksége lesz. Ezek a felolvasógyűlések így kettős pedagógiai célt szolgálnának. Fejlesztene a tiszt sarjadék önkritikáját, irodalmi képességeit — és kitiűnő

előadókat nevelnének a legénységi iskolák számára.

A díjak megválasztása nagyon fontos. Nagyobb munkát például egy kis külföldi tanulmányút költségeivel kellene jutalmazni. Ezek a kilátások nagyban emelnék a pályázók munkakedvét. Az adatgyűjtés nehéz, kritikát és kitartó szorgalmat igénylő munkája pedig emelné a fiatal növendék általános tudását, szélesbitené létkorét, megmutatná neki az önképzés fáradságos útjait és hozzászoktatná a leendő fiatal tisztet ahhoz, hogy szolgálaton kívül is egyre képezze és művelje magát.

Mi ezt a módot vázoltuk, mert ezt tartjuk leginkább célravezetőnek. Ez azonban nem jelenti azt, hogy más mód ne volna helyes. Az eszközök lehetnek ezerfélék, ha egy cél lelkes szolgálatában használják őket. Adjunk módot a katonaiskolák ifjúságainak a munkára, ébresszük fel ambícióját és a magyar katonai irodalom fejlődésnek indul, szolgálva a haderő népszerűsítését és a haderő tagjainak magasabb műveltségét.

Káldor Brunó

cs. és kir. vartüzér hadnagy.

A hadseregvívótorna Budapesten.

Május 24-től 27-ig tartott a IX. hadseregvívótorna, melyet a cs. és kir. vívó és tornatanárképző intézet az idén Budapesten a tiszt kaszinó termeiben rendezett.

Amennyire örömmel konstatáltuk, hogy a versenyre 277 nevezés történt, ép oly megütközéssel észleltük, hogy ez a nagyjelentőségű sportesemény kizárólag „belől a rácson” játszódott le. Ha van valami, amit titkolni nincs okunk és amire mellünket verve büszkén hivatkozhatunk, úgy a magyar vívó sport az, melyben az összes nemzetek között éppen a magyaré az első hely. Nyilván az ügyetlen rendezésnek tudhatjuk tehát be azt, hogy a sajtó a versenyről csak úgy értesült, mintha valamelyik budapesti vívó klub tartotta volna házi versenyét; s a kellő reklám hiánya okozhatta, hogy a főváros közönségének zöme halvány sejtélemmel sem bír a felől, hogy a monarkia fegyveres erejének legjobb vívói a tiszt kaszinóban tartják viadalukat.

Szükségesnek tartanánk ez okból, hogy a hadseregvívótorna rendezése hozzáértő kezekbe helyeztessék, annak nagy jelentősége megfelelő intézkedésekkel úgy a napisajtóban, mint a katonai szaklapokban kellőleg kidomborítottassék, hogy belőle a hadsereg érdekeit is annyira elősegítő országos testnevelési mozgalom is hasznos tápot nyerhessen.

Az eredmény a következő:

I. csoport. Vivómesteri oklevéllel bíró olyan tisztok, kik hadseregvívótornán már győztek. Aranyérmeket kaptak:

Vívótörvívásért: Verderber főhadnagy, Klettlinger százados, Zaffauk százados, Nikitsch főhadnagy. Kardvívásért: Verderber főhadnagy, Klettlinger százados, Zaffauk százados, Golling főhadnagy, Hönig főhadnagy.

II. csoport. Vivómesteri oklevéllel bíró egyéb tisztok. Aranyérmeket nyertek: Vívótörvívásért: Golling, Schönplug és Hladik főhadnagyok. Kardvívásért: Dittrich alhadbiztos, Schönplug főhadnagy, Peschke százados, Hladik, Maa és Mössl főhadnagyok.

III. csoport: A nem vivómester katonatisztok. Aranyérmeket kaptak: Vívótörvívásért: Funtan, Cavallar, Oláh és Dávid főhadnagyok. Kardvívásért: Bogen főhadnagy, Trsztyánszky hadnagy, Becker, Hauler, Rády, Pál és Oláh főhadnagyok.

IV. csoport. A katonai vivómesterek állományába tartozó vivómesterek. Aranyérmeket kaptak: Vívótörvívásért: Jurschina, Borsody, Sekanina, Dvorák, Linnemann vivómesterek. Kardvívásért: Jurschina, Borsody, Sekanina, Groh és Linnemann vivómesterek.

V. csoport. A torna és vívó segédoktató altisztok. Aranyérmeket kaptak: Vívótörvívásért: Losert, Uschan, Krancic és Geller őrmesterek. Kardvívásért: Geller, Schloszer, Uschan, Leder és Losert őrmesterek.

A kiosztásra került 81 tiszteletdíjból 10 Felső tiszteletdíjait Verderber főhadnagy és Peschke százados nyerték el.

Díjlövészet.

A békésvármegyei katonai lövésztanfolyamok díjlövészetére a múlt héten folyt le Békésgyulán a katonai elemi lövőterem.

A Békésmegye közönsége által felajánlott vándordíjat a szarvasi evangélikus tanítóképző intézet nyerte el.

A szarvasi főgimnázium második, a gyulai főgimnázium harmadik, a békési református főgimnázium a negyedik lett.

Viribus unitis

néven *Károly-Ferenc József* királyi herceg védősége alatt tudvalevőleg még a múlt év végén új lovasegység alakult Wienben, azzal a céllal, hogy a császárváros környékén lehetőleg kedvező körülményeket teremtsen a lovaglósport üzéséhez.

Az egylet f. évbéli aktív működése a Práterligetben készített számos ugratóberendezéssel és lovaglós utak karbantartásával indult meg.

Ujabbán az egylet az ottani urkocsis szövetekezettel karöltve minden hétfőn és pénteken lovaglós- és kocsizó-korzó napokat szándékozik meghonosítani. És pedig hétfőn d. e. 9—10 óráig, pénteken d. u. 6—7 óráig.

Káposztásmegyori lovaglőverseny.

Fővárosunk tavaszi lovasünnepének sorát a Főth-on tervezett, de elmaradt sport-ünnep helyett Káposztásmegyeren e hó 22-én d. u. megtartott lovaglő-versenyek nyitották meg.

A f. évben először megtartott ezen lovasversengések rendezése *Pejacsevich Albert* gr. és ifj. *Erdődy Rudolf* gr. kezében volt.

Az egyes versengések általában szerény keretek közt mozogtak. A Militaryra pláne csak 4 induló akadt. A tribünön azonban igen előkelő közönség jelent meg.

A részletes eredmények a következők:

Ugrató-verseny, 1000 m., 10 akadály (1.30—3.50) 2 p. 50 mp. alatt.

I. Tiszt. díj. és 250 K *Reiter J.* fhgy. id. sg. h. *Aprés-moi.*

II. Tiszt. díj. és 150 K *Fessel I.* fhgy. sz. h. *White Ball.*

III. Tiszt. díj és 100 K *Hanvay L.* fhgy. id. p. k. *Lilla.*

IV. Tiszt. díj *Rakorszky J.* ur. id. p. h. *Giton.*

V. Tiszt. díj *Barach M.* hdgy. id. stp. h. *Baccarat.*

Military, 15 klm. távon, 10 akadály (1 m—2.5 m) 40 perc alatt. Azután ugrató-próba 10 akadályon (1.15—3.50).

I. Tiszt. díj és 250 K *Makay J.* hdgy. (9. h. h. e.) id. sk. *Beatusz.*

II. Tiszt. díj és 150 K *Wodiáner B.* fhgy. (8. h. h. e.) id. ph. *Kaszap.*

III. Tiszt. díj és 100 K *Gergye J.* hdgy. (10. h. e.) id. ph. *Tamagno.*

Hölgyek ugratása, 800 m. távon, 7 akad. (1 m—2 m) 2 p. 20 mp. alatt.

I. *Hodzsa S.-né* id. stpk. *Ljubljana.*

II. *Sebastiani Angela* 6é stph. *Jumper Foot.*

III. *Kinsky Sita* grófnő id. fak. h. *Panadl.*

IV. *Széchenyi V.-né* grófnő id. ph. *Frici.*

V. *Kiss Margit* urnő id. sgp. h. *Tam-tam.*

Párok ugratása, egy hölgy, egy ur, 800 m. távon, 7 akadály (1—2 m) 2 p. 20 p. alatt.

I. *Slavnich Gy.-né* és *Spilka G.* szds.

II. *Kinsky Sita* grófnő—*Wodiáner B.* fhgy.

III. *Nagy Alice*—*Bardach M.* hdgy.

A budapesti lovastorna.

F. hó 23—25. közt a székesfővárosi Tattersallban megtartott 3 napos nagyszabású Coucours-Hippique-el adott hírt magáról először, az alig pár hó előtt *Andrássy Géza* gróf elnökle alatt megalakult „Budapesti lovassportegylet.”

A fényesen sikerült lovasünnep tervezése, rendezése méltó volt megalkotói lelkes buzgalomához, mellyel az első lépést tették meg ahoz, hogy hadseregünk lovaglőkésziségének emelése és a modern irányzatokhoz illeszkedése érdekében, valamint hazai lótenyésztésünknek hónalja alá nyulás okából nagyszabású, fényes és a külföldet is érdeklőrebe vonzó lovastornák alapját vesék meg.

A lovasünnep tervezése mindenben alkalmazkodott azon vezető elvhez, hogy tisztjeinknek az 1916. évi berlini olimpiádon lendő sikeres szerepléséhez előkészítőül szolgáljon.

Ezenkívül régebbi ilyenféle rendezésekkel szemben hön óhajtott reformokat valószínűsíthető meg.

Ilyen pl. az „idomító verseny”-beliek előzetes egyenkénti előlovaglása, ami nélkül az ilyenféle mutatóanyagok reális elbírálása teljes lehetetlenség. Továbbá az előre megállapított pontrendszer szerinti tervszerű bíráskodás, modern, sok fordulóval és 1.40 m. magasságot is elérő akadályokkal bíró ugrató-pálya, végül pedig 2 új versengési nemnek u. m. a „*Katonaló bajnoki versenyé*”-nek (Military) és a „*Tereplovaglő-versenyé*”-nek meghonosítása.

A tervezés, szervezés és rendezés óriási munkája az új egyesület lelkesen tevékeny és áldozatkész elnöke gr. *Andrássy Géza* mellett *Abonyi Andor* honvédhuszár őrnagy vállain nyugodott. Az ő szakértelmének, egyszerűségének és fáradhatlan munkásságának köszönhető, hogy az alighogy megalakult egyesület a körmeire égett rövid időn belül is ilyen jól szervezett, szakszerűséggel és simán lebonyolított, nagyarányú lovastornát rendezhetett!

A 3 napos lovasünnepen összesen 66 tiszteletdíj és 36.000 K került kiosztásra a következő részletes eredmények szerint.

Idomító-verseny.

I. *Frigyes főhg.* tiszt. díja és 2000 K. *Moys E.* szds. (7. h. h. e.) 9é pk *Magnesia.*

II. A hadügyminiszter tiszt. díja és 1500 K. *Schmidt O.* fhgy. (11. dzs. e.) 6é ph *Gavallér* (tul. *Schitler I.* vez. szds.).

III. *Batthyány Strattmann Ö.* hg. tiszt. díja és 1000 K. *Mityska E.* szds. (5. von. o.) 9é pk *Kali.*

IV. Egyesületi tiszt. díj és 600 K. *Raunihar E.* szds. 7é sgk *Podruz* (tul. *Jedrzejovic M.* ur.).

V. Egyesületi tiszt. díj és 400 K. *Ellmayer V.* dr. fhgy. (dr. e.) 5é ph *Rapusz.*

VI. Egyesületi tiszt. díj és 300 K. *Petrini G.* szds. (10. t. á. e.) 7é pk *Midinette* (tul. *Engel J.* tart. zlös.).

VII. Egyesületi tiszt. díj és 200 K. *br. Boyneburg E.* szds. (15. dr. e.) 7é ph *Vércse.*

VIII. Egyesületi tiszt. díj és 200 K. *Biró L.* fhgy. (1. h. h. e.) 6é stpk *O-Baján.*

Dicséző elismerést kaptak:

Pongrácz A. szds. 8é stph *Alerta.*
Polnicky L. fhgy. 6é ph. *Index* (tul. gr. *Lubiensky J.* ezd.).

Szabó B. őrnagy 10é pk *Kitty.*

Riedl M. őrnagy 10é ph *Ármány.*

Lipcsey M. fhgy. 8é ph *Macedon.*

Okolicsányi K. hdgy. 5é sgh *Primus.*

gr. *Teleky S.* fhgy. id stph *Határhegy.*

gr. *Török G.* szds. 6é pk *Mokra.*

Lehrer K. hdgy. 7é sgh. *Hadd lássuk.*

Barta B. fhgy. 7é ph *Castor.*

A győztes ló tenyésztőjének báró *Rédlnék* tiszteletdíj.

Ugratóverseny belföldi lovaknak.

I. *Ferenc Salvator* főherceg tiszt. díja és 1500 K. *Teleky S.* gr. fhgy. (7. h. e.) id sgh *Remek* (tul. gr. *Wolkenstein O.* fhgy.).

II. A cs. és kir. Landwehr tiszt. díja és 1000 K. *Gergye I.* hdgy. (10. h. e.) 9é pk *Irma.*

III. Budapest szék. f. város tiszt. díja és 800 K. *Panos A.* fhgy. (3. h. h. e.) 7é pk *Eszterke.*

IV. Urlovas Szövetkezet tiszt. díja és 600

K. Hanvay L. fhgy. (9. h. e.) 6é sph *Fenyő.*

V. Bpesti ügető vers. egytl. tiszt. díja és 400 K. *Takács Gy.* hdgy. (7. h. h. e.) 6é ph *Ferkő.*

VI. Egyesületi tiszt. díj és 300 K. *br. Kaas E.* hdgy. (2. h. h. e.) 7é pk *Egri.*

VII. Egyesületi tiszt. díj és 200 K. *gr. Teleky S.* fhgy. (7. husz. e.) id sgk *Presta* (tul. *Windisgrätz L.* hg.).

VIII. Egyesületi tiszt. díj és 200 K. *Depold M.* hdgy. (8. h. h. e.) id fh *Furkós* (tul. *Király A.* fhgy.).

Nemzetközi ugratóverseny.

I. *Károly Ferenc József* főherceg tiszt. díja és hg. *Esterházy M.* 200 arany adománya. *Keresztes A.* fhgy. (7. husz. e.) id fn *Pali.*

II. A honvédelmi miniszter tiszt. díja és gr. *Berchtold L.* 100 arany adománya lov. *Wessel Leó* fhgy. (15. dr. e.) id ph *Rokokó.*

III. A Nemzeti Casinó tiszt. díja és 800 K. von der *Lühe N.* hdgy. (12. h. e.). 10é sg. h. *Tulipán.*

IV. Urlovasok Szövetk. tiszt. díja és 600 K. *Hirsch Gy.* hdgy. (1. h. h. e.) id sgh *Helyes* (tul. *Waldbauer H.* őrnagy).

V. Lipótvárosi Casinó tiszt. díja és 500 K. *Pongrácz A.* szds. 8é. ph. *Pegazus.*

VI. *br. Rotschild L.* tiszt. díja és 400 K. *Prónay S.* szds. (8. h. h. e.) id fh *Tony* (tul. *Andrássy G.* gr.).

VII. Egyesületi tiszt. díj és 300 K. őgróf *Pallavicini A.* fhgy. (8. husz. e.) id stpk *Rözi.*

VIII. lov. *Mautner V.* tiszt. díja és 200 K. *Bardach M.* hdgy. (4. husz. e.) 8é stph *Baccarat.* (imp.).

Military.

4 águ verseny. U. m. idomítottág vizsgája, 40 klmteres tereplovaglás, ugrató-próba és kondíció-vizsga.

I. O Felsőge tiszt. díja és 2500 K. *Hanvay L.* fhgy. (9. h. e.) 6é ph *Fenyő.* Tenyészette: gr. *Nádasdy Tamás*, kit ezért tiszteletdíj illetett meg.

II. *József főherceg* tiszt. díja és 1500 K. *Sebastiani-Korányi I.* fhgy. (16. t. á. e.) id ph *Hans.*

III. hg. *Festetich T.* tiszt. díja és 1000 K. lovag *Wessel L.* fhgy. (15. dr. e.) id ph *Harmónia.*

IV. *Rohr F.* lov. tbk. tiszt. díja és 800 K. *Gergye I.* hdgy. (10. h. e.) 9é pk *Irma.*

V. gr. *Huyn K.* lov. tbk. tiszt. díja és 600 K. *Wodiáner B.* fhgy. (8. h. e.) id ph *Talpas.*

VI. A honvéd-lovasság tiszt. díja és 500 K. *Malanotti L.* fhgy. (7. h. e.) id ph *Mágnés.*

VII. A bpesti helyőrség tiszt. díja és 400 K. *Popescu M.* fhgy. (36. t. á. e.) 7é ph *Lord.*

VIII. Urlovasok Szöv. tiszt. díja és 300 K. *Róth K.* fhgy. (9. h. h. e.) id ph *Censor.*

IX. Ügetőverseny-Egytl. tiszt. díja és 200 K. *Kertész I.* hdgy. id ph *Koppantó.*

X. Egyesületi tiszt. díj és 200 K. *Sekulic D.* hdgy. (14. t. á. e.) 8é ph *Meteor.*

Tereplovaglő-verseny.

10 klm., 20 akadály (1.2—4 m.), 40 percen belül.

I. *Zita főhercegnő* tiszt. díja és 800 K. *Kozma M.* fhgy. (10. h. e.) id. sg. h. *Király.*

II. Magyar Lovaregylet tiszt. díja és 600 K. *Ulmann F. e. é. önk.* (1. h. h. e.) id stph *Figaró.*

III. Urlovasok Szöv. tiszt. díja és 400 K. *Wodianer B. fhdgy.* (8. h. e.) id pk *Hip-Hop.*

IV. Nemzeti Lovarda tiszt. díja és 200 K. *Percel M. fhdgy.* (1. h. h. e.) id ph *Ébresztő.*

Jeu de barre.

I. Lipót Salvator főherceg tiszt. díja és 500 K. *Prónay S. szds.* (8. h. h. e.) id szh *Good-Luck* (tul. *Andrássy G. gr.*).

II. Urlovasok Szöv. tiszt. díja és 200 K. *Lipcsy M. szds.* (6. h. h. e.) id sgk *Flaxen* (tul. *Andrássy G. gr.*).

III. Nemzeti Lovarda tiszt. díja és 100 K. *Thomka Z. szds.* (3. h. h. e.) id pk *Miss Battle* (tul. *Windischgrätz L. hg.*).

IV. br. Rotschild I. tiszt. díja és 100 K. *Silva-Taroucca Fr. hdgy.* (5. h. e.) 7é sgk *Erika.*

V. br. Springer-Fould L. tiszt. díja és 100 K. *Wydenbruck V. zászlós* (5. h. e.) id pk *Tücsök.*

Andrássy G. gróf vándordíja.

Alapítva azon ezred vagy testületnek, melynek tagjai az egylet ugyanazon évi mérkőzése in a legjobb összeredményt érik el. (Military 5 pont, Ugrató-verseny 4, illetve 3 pont, Tereplovaglós-verseny 2, Jeu de barre 1 pont).

Nyertese: a cs. és kir. 7. husz. ezred.

A HELYŐRSÉGEKBŐL

Ünnep a nagyszebeni hadapródiskolában.

A nagyszebeni cs. és kir. hadapródiskola parancsnoksága az intézet kertjében Ő Felségének kitünően sikerült mellszobrát állíttatta fel, s azt június 14-én nagy ünnepségek között leplezi le.

Programm: Június 13-án este 9 órakor zenés takarodó. Június 14-én d. e. 9 órakor tábori mise. Mise után szobor leleplezés. D. u. 1 órakor ünnepi diszebed.

Az iskola parancsnoksága az ünnepélyre mindazokat meghívja, kik valaha a nagyszebeni hadapródiskola növendékei voltak. Résztvevők a szándékaikat június 4-ig tudassák az iskola parancsnokságával. Ugyanerre az időre küldendők be a diszebed részvételi jegyeinek árai is. (Egy teríték ára italokkal együtt 15 K.)

Egy tisztiszolga a vonat elé vetette ma-

gát. Eszékéről jelentik: A napokban Eszék és Dárda között a Dráva-híd közelében egy közkatona a személyvonat elé vetette magát. A vonatot nyomban megállították s a szerencsétlen legényt kihúzták a mozdony alól. Ekkor azonban már halott volt; a kerekek mind a két lábát lemetszették. Az öngyilkos holttestét a vonatra tették s bevitték Eszékre. Megállapították, hogy Oreskovics István eszéki 28. honvédgyalogezredbeli tisztiszolga volt az illető. Tetének okát nem tudják.

Bodó János m. kir. honvédőhadnagy: A nemzetközi jogok a háboruban. I. rész: Szárazföldi háboru. II. rész: Tengeri háboru.

A könyv megjelenésének, mint azt a szerző előszavában említi, az 1913. évi XLIII. t-c. meghozatala ad aktualitást, amely törvénnyel a hadijogra vonatkozó számos nemzetközi egyezmény és nyilatkozat emelkedett nálunk jogerőre.

A szerző a hadijog szabályainak rövid és tömör összeállítását tűzte ki feladatul — különös tekintettel saját katonai viszonyainkra — és ez, miként azt könyve előolvasása után megállapíthatjuk, sikerült is neki.

Külön részben tárgyalja a szárazföldi és külön a tengeri háborúra vonatkozó nemzetközi jogszabályokat, kronologikus, illetve genetikus sorrendben és ügyes csoportosításban.

Az I. füzet a hadijog fogalmának és történeti fejlődésének ismertetése után a háborúról, a hadviselő felekről, a hadieszközökről, a kémekről, hadikövetekről, hadijoglyokról, a betegekre és sebesültekre vonatkozó rendelkezésekről szól, majd az oltalmi őrségekre, tuszokra, szökevényekre, az ostromra és bombázásra, a katonai hatalomnak az ellenséges állam területén való működésére, végül a semlegességre és a hadviselő felek szerződéseire vonatkozó rendelkezéseket ismerteti.

A II. füzet a tengeri hadijog történeti fejlődésének ismertetése után a tengeri háborúra vonatkozó nemzetközi egyezményeket, törvényeket tárgyalja, majd az Ausztria-Magyarország által ezideig el nem fogadott nemzetközi zsákmánybíróóság felállítására vonatkozó 1907. évi hágai XII. egyezményt és az 1909. évi londoni kongresszus törvényhozásilag még szintén el nem fogadott, nagy horderejű tengerjogi nyilatkozatát ismerteti. A füzet végén azon államok felsorolása következik, amelyek a hadijogra vonatkozó egyes egyezményeket ezideig megerősítették.

A szerző művében ügyesen használta fel a rendelkezésére álló anyagot és különösen a Szolgálati szabályzat II. rész idevonatkozó rendelkezéseinek a nemzetközi hadijog anyagába való megfelelő beillesztéséért illeti elismerés.

Dr. Littomericzky ihdnagy, hadbíró

Pályázatok.

Állás tiszték számára.

A franzensfestei tüzéségi fiökszertárban egy irodatiszti állás betöltendő. Ezzel az állással a tényleges tisztí illetékre felémelt pótlék jár. Az irodatisztet beosztják a különleges és ehlyi alkalmazású tiszték állományába. Nyugállományú főtiszték, akik erre az állásra pályáznak, — nőeknek a fél kaucióösszeget biztosítaniok kell — sajátkezüleg írott kérvényeiket az életkor megjelölésével és egy rövid szolgálati leirással a franzensfestei tüzéségi fiökszertárhoz intézzék.

Pályázat.

Az 1914/15. tanév kezdetével a bécsi cs. kir. Terézia akadémián egy, kizárólag a katonai „Mária Terézi-rend” lovagiainak unokái részére fentartott alapítványi hely kerül adományozásra.

Az alapítványosért fizetendő évi ellátás, esetleges felülfizetés, az alapítványi vagyomból fedeztetik.

Kérvények a katonai Mária Terézia-rend kancellárijához címezve f. hó 31-ig nyújthatók be a cs. és kir. hadügyminiszteriumhoz. Melléklendő: 1. Keresztlevél. 2. Himlőoltási bizonyítvány. 3. Összes iskolai bizonyítványok. 4. Orvosi bizonyítvány. (Állami közegészségügyi közeg által kiállítva), azon körülmény felmlítésével, hogy a pályázónak testifogyatkozása nincs és intézeti neveltetésre alkalmas.

Növendékül oly ifjat vesznek fel, aki a 8 életévet betöltötte, de a 12-iket még nem haladta és kinek erkölcsi magaviseletéről és szellemi képességéről bizonylatok állanak rendelkezésre.

Belépéskor 440 korona fizetendő egyenruházat s egyéb felszerelésre.

Zenetanítás és zsebpénz a hozzátartozók által fedezendő.

Pályázat az építészetj műmesteri tanfolyamra való fölvételre.

A honvédelmi miniszter pályázatot hirdet a folyó évi október hó 1-ével a cs. és kir. katonai építészeti műmesteri tanfolyamon fellállítandó I. évfolyamba való felvételre. A pályázatról szóló körrendelet szerint csak olyan altszettek szabad javaslatba hozni a vezénlyésre, akik egészségük, előképzettségük és testi alkalmasságuk után ítélve, biztos kilátást nyújtanak a tanfolyam sikeres elvégzésére. A szigorú megítélés e tekintetben azért indokolt, mert a tanfolyamon szemeröltető grafikai munkákat is kell végezni.

Honvéd legénységi egyének a bécsi tüzer-műmesteri tanfolyamban.

A honvédelmi miniszter f. évi október 1-től kezdve honvéd legénységi egyéneket vezényel a bécsi cs. kir. technologiai iparmuzeumnál fellállítandó tüzer-műmesteri tanfolyamba. A tanfolyam két évig tart és az a rendeltetése, hogy olyan legénységi egyéneket, akik a polgári életben a gép- vagy fém- (lakatos és kovács) szakmában dolgoztak, tüzer-műmesterré képezzen ki. Akik a tanfolyamot sikerrel végzik, mint tüzer-műmester jelöltek szerepelnek a nyilvántartásban és a tüzer-műmesteri személyzet fokozatos kiegészítésére hivatottak. Ez a személyzet a tüzer-ség anyagának karbantartásáról részint önállóan, részint tüzer-tisztek és műszaki hivatalnokok segítségével gondoskodnak. Személyi állományuk 1. és 2. oszt. tüzerfőműmesterek, 2. és 3. oszt. tüzer-műmesterek és tüzer-műmesterjelöltekből áll. A tüzerfőműmesterek rangosztályba nem sorolt havidíjasok, az 1. oszt. tüzer-műmesterek, a tüzmesterek, 2. oszt. tüzer-műmesterek a szakaszvezetők, 3. oszt. tüzer-műmesterek a tízedesek és hasonló ranguak közé sorolnak. A tanfolyamot elvégzett tüzer-műmesterek jó szolgálati teljesítmények mellett hat éves szolgálati idő eltelte után 2. oszt. tüzerfőműmesterré léphetnek elő.

A honvéd zenekar

a jövő héten a következő helyeken játszik: Hétfő d. u. 5—7-ig Corso kávéház, este 8—1-ig Angolpark; kedd d. u. 5—10-ig Lukácsfürdő, 5—7-ig Erzsébetter, este 8—1-ig Angolpark; szerda d. u. 5—7-ig Párisi nagyáruház, és Stefánia Kioszk; csütörtök d. u. 5—10-ig Párisi nagyáruház, d. u. 5—7-ig Corso kávéház és este 8—1-ig Angolpark; péntek d. u. 5—10-ig Fővárosi Pavillon; szombat d. u. 5—10-ig Lukácsfürdő, d. u. 5—7-ig Erzsébetter és este 8—1-ig Angolpark; vasárnap 5—7-ig Corso kávéház, d. u. 4—7-ig és este 8—1-ig Angolpark.

Kérdés: Jelenleg tartalékos zászlós vagyok, tényleges tiszt óhajtanék lenni. Egy ízben meg is próbáltam már kérvényemet benyújtani szolgálati uton a hadügyminiszteriumba, azonban már az ezredtől visszakaptam azon indoklással, hogy „nem felelek meg a követelményeknek.” Én úgy tudom, hogy sem egyévi szolgálatom, sem pedig a két fegyvergyakorlatom alatt nem követtem el oly helytelenségeket, amiket a próbaszolgálati idő alatt ki ne lehetne egyenlíteni. Hogy a kérvényem visszautasításának igen csekély okai lehetnek, abból is következtetem, hogy eddig minden évben előléptettek, tavaly januárban hadapróddá és ezidén zászlóssá. Hát ha oly súlyos dolgokat követtem volna el, hogy a tisztí rangra nem tartottak méltónak, nem neveztek volna ki. Ma pedig egy felszólítást kaptam ezredemtől, hogy adjam be az okmányokat, mert előreláthatólag január 1-én tart. hadnagyi rangra akarnak emelni. Hát azt hiszem, hogyha tart. hadnagyi rangra méltó vagyok, akkor az aktív szolgálatra is méltónak kell hogy tartsanak. Ennélfogva kérem velem közölni, hogy mily uton kérhetném aktiváltatásomat és a kifogások, hiányokat miként pótolhatnám a próbaszolgálati idő alatt?

Felelet: Tévesen következtet ön, ha azt hiszi, hogy aki tartalékos tisztí kinevezésre méltó, okvetlenül méltó a ténylegesítésre is. Ténylegesítésre csak a katonatiszti pályára minden tekintetben rátermett egyéneket javasolják a minősítési táblázatok szerkesztői. Valószínű, hogy önt a hivatászerű tisztí pályára nem tartották alkalmaznának, s a minősítvényi táblázatában mint „ténylegesítésre nem alkalmas”-t jelölték meg. Erre joguk volt. Önnek viszont jogá-

ban áll kérni, hogy azok az okok, melyek miatt próbaszolgálatra nem bocsájtották, közöltessenek, annál is inkább, mert a hiányokat pótolni, a kifogásokat megszüntetni szándékozik. Mi azt tanácsoljuk, folyamodjék ez ügyben írásban az ezredparancsnoksághoz és csak akkor folyamodjék a miniszterhez, ha az ezredparancsnok pártoló hozzájárulása biztosítottnak látszik.

A cs. és kir. hadsereg rendeleti közlönyéből.

Kitüntetések: Mussak Ferenc alezredesnek a Ferenc József rend lovagkeresztje, Stuchly Tivadar és Kury Gerhard őrnagynak, előbbinek ujjolag a legfelsőbb megelégedés kifejezése, Strohal Richárd, Schiller Jeromos, Reyman Albert, Folk Ferenc, Delics Péter és Angeli Ferenc nyug. alezredeseknek ezredesi cím és jelleg. Wesenberg Péter nyug. őrnagynak alezredesi cím és jelleg. Parbos Pál, Wieszner János Sokol Vencel nyug. alezredesnek és Salm-Reifferscheidt Róbert gróf nyug. századosnak legfelsőbb megelégedés kifejezése. Hirtl Károly százados-számtisztnek, Piclar Adolf, Hansinger József, Marczuga-Fant Antal katonai főszámtisztnek, Suchanek János főtisztviselőnek a koronás arany érdemkereszt. Bascák Ferenc ajtónállónak arany érdemkereszt. Pasch Adalbert, Jersinovic József, Köppe Ferenc ajtónállóknak koronás ezüst érdemkereszt.

Kinevezések: Manzano Artur gróf, 1. tirolai császár v. e.-beli ezredes a darabontestőréség főhadnagyává, Lazorowsky Marcell ezredes a 77. gy. e. parancsnoka a 11. hegyidandár parancsnokává, Meisel Emil 67. gy. e.-beli ezredes a 77. gy. e. parancsnokává, Adamek József dr. tart. hadnagy, Andrysik József dr., Gärtner Viktor dr., Hagemann Sándor dr., Treer József dr., segédorvos helyettesek főorvosokká a tényleges állományban, Déri György nyug. őrnagy a pöstyéni katonai gyógyház-parancsnokává, Orbán Lajos dr. e. önk. segédorvos-helyettesé, Geller József katonai gyógyszerügyi gyakornok, tart. katonai gyógyszerügyi járulnökká, Kindermann Frigyes póttart. egészségügyi katona, tart. katonai gyógyszerügyi gyakornokká, Szcpanski Demeter 2. egészségügyi osztag-beli őrmester 2. oszt. technikai segéddé, Wenzl Jakab 13. ulánus ezr.-beli 2. oszt. főpatkolómester 1. oszt. főpatkolómesterré, Weinberger Jakab 4. táb. tarack e.-beli 1. oszt. patkolómester 2. oszt. főpatkolómesterré.

Fölmentések: Letovsky Béla vezérőrnagy a 11. hegyidandár parancsnoka, Spur Ferenc 13. táb. ágyusezredbeli alezredes.

Beosztások: Ivancsics Sándor nyug. főhadnagy a mosztári pótraktárhoz.

Athelyezések: Punzengruber Vilmos 59. gy. e.-beli őrnagy a 64. gy. e.-hez, a következő századosok: Gallé Ferenc a 40. gy. e.-től az 59. gy. e.-hez, Hassfurth Oszkár a 38. táb. ágyus e.-beli a 4. táb. tarack e.-hez, Frühau Oszkár nyug. — a 11. hadtestparancsnoksághoz, az 1. gy. e.-hez, mint raktártiszt, Riedl Vilmos az 1. ruharaktártól a 2. ruharaktárhoz, Meissner Károly az 1. ruharaktártól a 4. ruharaktárhoz, Neuwirth Miksa a 4. ruharaktártól a 2. ruharaktárhoz, Ludwig Miksa a 4. ruharaktártól az 1. ruharaktárhoz, a következő főhadnagyk: Weigl Agost az 5. gy. e.-től a 4. gy. e.-hez, Turek Károly a 46. gy. e. 3. zalj.-tól az ezredhez, Benedek Ede az 1. ruharaktárhoz, a léghajóosztályhoz a következő fő-

hadnagyk: Mittelberger Frigyes a 14. gy., Adrario Károly a 97. gy. e., Kahlen Erik a 29. gy. e., Nemece Hermann a 4. vartüzérezred, Köppe Rudolf az 1. gy. e., Bernát Mátyás a 68. gy. e., Kara Jenő, a 82. gy. e., Tausch József a 82. gy. e., Czapári Jenő a 19. gy. e., Pachner Imre az 5. árkász zlj., Wagner Miklós a 101. gy. e.-től. Továbbá: Pozsavetz Jenő 22. gy. e.-beli százados, raktártiszt a 10. hadtest par.-hoz, Urban Ferdinánd 1. gy. e.-beli százados, raktártiszt, az 1. vartüzér ezredhez, Walter Hugó 1. vartüzér e.-beli százados, raktártiszt, a 9. vartüzér zlj.hoz, Molnár Jenő 51. gy. e.-beli százados a m. kir. honvédség állományába, Bulart Károly 38. táb. ágyusezr.-beli tart. hadnagy, tart. gyógyszerügyi járulnökká a 23. helyörs. kórházhoz, Roretz Ernő dr. tart. segédorvos-helyettes a 49. táb. ágyusezredtől zászlóssá az 1. dragonyosezredhez, Miller Ede vár. il.l. szab. 65. gy. e.-beli százados a tényleges állományba és a 66. gy. e.-hez.

Tartalékba helyezések: Goldmann Adolf 80. gy. e., Schubert Vilmos 86. gy. e., Déch Oszkár és Röhrig Károly 86. gy. e., Kratochwill Lambert 10. hegyi tüzér e., Wondek Károly 10. hegyi tüzér e.-beli főhadnagyk, Labas Sándor 72. gy. e., Keller György 78. gy. e.-beli hadnagyk, Chilinski Micisláv 1. ulánus e.-beli hadnagy.

Szabadságolások: Fekete Balázs altábornagy 1 évre, Pap Emil 64. gy. e.-beli százados, Grössl Emil gépkocsi-osztálybeli százados, raktártiszt, Knizsek Vilmos 55. gy. e.-beli, Grgics Vilmos 3. gy. e.-beli főhadnagyk, Mokry Károly tüzérségi szer-tári tiszt várakozási illetékel.

Szolgálaton kívüli viszonyba helyezések: Arnold Ernő, Herzfeld Pál, Nyáry György, Ottó Oswald, Fritsch Othmár, Markowits Kálmán tart. hadnagyk.

Nyugdíjazások: Stceruwitz Ottokár lovag ezredes, Mussak Ferenc alezredes, Stuckly Tivadar, Kury Gerhard, Déri György őrnagyk, Preiss Lajos százados, Sigmund András főhadnagy, Adler Antal dr. ezredorvos.

Kilépések a hadseregből: Putz Hermann dr., Spitzer Márton dr., sz. k. visz.-beli segédorvosok, Kotesovác Jaromir dr. sz. k. visz.-beli főorvos, Rötzer Ferenc, Lonkai Zsigmond, Verebely Géza, Ledniczky István, Englerth Emil dr., Gianone Egon, Sztojka Béla, Hauszner Artur tart. hadnagyk, Lanik Rudolf tart. hadnagy számtiszt, Boyneburg-Lengsfeld Leó báró főhadnagy, Marz János és Werner Artur sz. k. visz.-beli hadnagyk, Sándor Jakab dr. tart. segédorvos.

Leköszönés: Sallak Albert tart. hadnagy rangjáról.

A cs. és kir. vezérkar főnökének rendeletei:

Kinevezés: Iskowski Gusztáv vezérkari testületbeli őrnagy a 31. gy. h. o. vezérkari főnökévé.

Vezénylés: Hausner Artur vezérk. test.-beli őrnagy, a katonai kezelési szaktanfolyamokhoz.

A cs. és kir. haditengerészet rendeleti közlönyéből.

Kitüntetések: Lorenz Oszkár 2. oszt. tengerész főbiztosnak legfelsőbb megelégedés kifejezése.

Kinevezés: Schummel Rudolf dr. ideigl. fregattorvos valóságos fregattorvossá, Waga Ferenc dr. e. önk. ideiglenes fregattorvossá, Sadler György tengerészi kancellista, Satle Hugó cs. és kir. csend-

örormester, Habiger Károly tengerészkan-
cellista tengerész irodatiszteké.

Szolgálati beosztások: A „64 F“-re: Brei-
sach Richárd fregatthadnagy, a „Gammá-
ra“: Eisenbeiser Kamill fregatthadnagy, a
sebenicoi tengerészkerületi parancsnokság
katonai osztagához: Nemling Róbert fre-
gatthadnagy, a tengerészeti arzenál tüzér-
ségi igazgatóságához: Laznicska Róbert és
Szenicska Alfonz 2. oszt. ideigl. tengerész-
mérnökök, a matróztestülethez: Habiger
Károly tengerész irodatiszt, a tengerészeti
arszenál gépépítőigazgatóságához: Satle
Hugó tengerész irodatiszt, a sebenicoi ten-
gerészkerületi parancsnokság gazdaság-
kezelési osztályához: Sadler György ten-
gerész irodatiszt, a tengerészkórházhoz:
Waga Ferenc dr. ideigl. fregattorvos.

Nyugdíjazások: Berka Ottó tengerészje-
lölt, Lakomy József szerkezetrajzoló, Sei-
berth Henrik alhajómester.

A m. kir. honvédség rendeleti közlönyéből.

Ö császári és apostoli királyi Felsége
Hampek Agoston és Haynal István számta-
nácsosoknak egy év tartamára várakozási
illetékekkel való szabadságolását legkegyel-
mesebben elrendelni méltóztatott.

Magyar királyi honvédelmi min. rendeletek.

Kinevezetelenek tartalékos hadapródokká:
a következő tartalékos hadapródjelöltek:
Lengyel Lajos, Somogyi Sándor és Kéri
Gyula a 20., Weisz Zsigmond a 31., Somo-
gyi Rezső és dr. Berzsenyi László a 20.,
dr. Horváth Endre a 21., Deskovich Nero
Antal és Ludovits István a 20., Gellért Hu-
gó az 1., Szabó Károly és Laki Eándor a
20., Lantos Oszkár az 1., Bohuczky Zoltán
az 5., Federit Hermann a 29., Husz Ferenc
az 1., Farkas István a 9., Radványi Imre,
Holländer Jenő, Gallina Antal és Füredy
Ferenc az 1. és végül Vadász Sándor a 10.
h. gy. zer.-nél. — **Részesítettnek a magasabb**

fokozatuavidijban: dr. Szilágyi József ve-
zértörzsorvos, a következő alezredek:
Holles Géza, Szent-István Béla, Kepes
János; továbbá: Delkin Ferenc, 2. oszt. élel-
mezésügyi főgondnok, Lippay Károly
gyógyyszerügyi főgondnok; az évi 400 koro-
nás korpótlekdijban: Gömör László, Tö-
rök Kálmán, Borhy Sándor csendőrszáza-
dosok. — **Beosztatik:** Szarvasi Sándor,
nyug. százados kezelőtiszt a helyi szolgálá-
tot teljesítő nyugállományú tisztek csoport-
jába. Beosztása: a honvédelmi miniszterium
11. osztálya. — **Odaitéltetik:** a honvéd ne-
velő- és képzőintézeteknél a tartós tanári
alkalmazás a következő századosoknak: Ar-
day Gézának, Kiss Bélának, Helmár Agos-
tonnak, Matterny Istvánnak, Faragó Gézá-
nak, szentmiklósi és óvári Pongrácz Pál-
nak, Batory-Malmos Sándornak, Steinacker
Aurélnak, Vukelich Milivojnak, Kovács Jó-
zsefnek, Sággy Vilmosnak. — **Hivatásos**
honvéd hadbíróvá való kiképzés céljából
hadbírói gyakorlatra bocsáttatik: dr. ma-
gyarcsesztevei és csegezi Csongvay Károly
cs. és kir. 69. gy. ezr. tartalékos hadapród,
a budapesti I. honv. ker. bírósághoz. —
Áthelyeztetnek: a közös hadsereg tényleges
állományából, a m. kir. honvédség tényleges
állományába: győrszigeti Némái Antal,
cs. és kir. 2. husz. ezr.-beli főhadnagy. Be-
osztatik a sepsiszentgyörgyi állami mén-
telep katonai osztagához. Pálmay Ernő, Par-

mann cs. és kir. 12. gyalogezredbeli főhad-
nagy. Beosztatik a soproni 18. honvéd gy.
czer.-hez, Stojanovits János a kolozsvári V.
és Szombathy Kálmán a szegedi II. honv.
ker. hadbirt. beosztott főhadnagyok — köl-
csönösen. Stoy Emil főhadnagy, a 7. honv.
husz. ezr.-től a 3. honv. husz. ezr.-hez. Mol-
nárfy Béla főhadnagy, tartós vezénylésének
beszüntetése mellett, a 4. honv. husz. ezr.-
hez. Bősörményi Árpád főhadnagy, az 5.
honv. husz. ezr.-hez. Beosztandó a 4. lovas
géppuskás osztaghoz. Bánó Iván tart. had-
nagy, a 8. honv. husz. ezr.-hez. dr. semsei
Semsey József tart. hadnagy, az 5. honv.
husz. ezr.-hez. Ocsodál Károly száz. gazd.
tiszt, a 19. honv. gy. ezr.-hez. Beosztatik a
pótzászlóaljkerethez. Kerekes Márton iö-
hadnagy gazd. tiszt, a 19. h. gy. ezr.-től, a
pécsi honv. hadapr. isk. állományába. Vá-
rady Barnabás főhadnagy, a 24. h. gy. ezr.-
hez. Szaplóczai Szaplóczay László főhad-
nagy, az 1. honv. husz. ezr.-hez. Beosztandó
az 1. lovas géppuskás osztaghoz. — **A tényle-
ges szolgálati állományba felvétetik:** Ko-
vács Béla várakozásbeli illetékekkel szab.
száz. gazd. tiszt. Nevezett egyuttal a besz-
tercebányai 6. honv. gy. ezr.-hez áthelyezte-
tik. Beosztatik a pótzászlóaljkerethez. —
Tartalékba helyeztetik: Weszely Sándor
honv. számtiszt. — **Szolgálaton kívüli vi-
szonyba helyeztetik:** Spur András 6. honv.
husz. ezr.-beli tart. hadnagy. Dr. Csilléry
András időlegesen nyugdíjazott ezredorvos.
— **Nyugállományba helyeztetik:** Vasek Im-
re, nagykorósi áll. mént. kat. osztagb. honv.
állatorvos. — **A zászlósi rendfokozatáról**
kért leköszönése elfogadtatott: felsőőri
Nagy Márton tart. zászlós. — **A honvéd**
állatorvosi tisztviselői rendfokozatáról
kért leköszönése elfogadtatott: Urbán József,
vár. ill. szabads. honv. alállatorvosnak. —
Névváltoztatás: Stein Sándor a 21. h. gy.
ezr.-beli tart. hadnagy családi nevét „Domo-
kos“-ra változtatta át.

A szerkesztésért és kiadásért
Dr. SZILÁGYI LAJOS FELELŐS.

A lapot a „Külügy-Hadügy“ lapvállalat
r.-t. adja ki.

Merkantil-nyomda (Havas és Léhner) VIII.,
Német-utca 27.

A PÓTTARTALÉKOSI SZOLGÁLAT ELNYERÉSE ÉS NÖSÜLÉSI ÜGYEK

Irta **Dr. Sajgó Jenő** nyug. főhadnagy.

Ára 1 korona 40 fillér.

Kapható a kiadóhivatalban.

EGYÉVI ÖNKÉNTESI SZOLGÁLAT.

Irta **Dr. Sajgó Jenő** nyug. főhadnagy.

Ára 1 korona 60 fillér.

Kapható a kiadóhivatalban.

Tennis-rakettek, sport-eszközök, lovaglő- és
sétabotok, fajték- és borostyán dohányzó-
szerek, önbortváló és hajnyíró gépek, zseb-
kések, fésűk és kefék nagy választékban

HUBER J.

műszertergályos játék-áruházában
BUDAPEST, BAROSS-UTCA 47
Árjegyzék bérmentve.

Telefonszám: József 36-46.

Szenes László

festék, kence, máz, kefe és
háztartási áruk gyári raktára

Budapest, VIII. kerület
József-körút 72. szám.

Poloskairtást

jótállással. **Padló beeresz-
tést**, acélforgácsolást, festést,
mázolást, tapétozást olcsón vállal

Fuchs Budapest, Szondy-u. 37.
Telefon 102-36.

Tiszteknek 10 százalék engedmény.

ELSŐRENDÜ

MAGYAR BOROKAT

ajánl **JÁLICS PINCE**
Tulajd. Kertay György

Telefon
46-13.

Ugyanezen borok minden előkelőbb
fűszer- és csemegeüzletben is kaphatók

ELADÓ LOVAK.

A júniusi lóárverés statisztikája.

Mint lapunk 5. számában jeleztük, f. évi
június hó 6-án lesz a bécsi, meidlingi sze-
kerészlaktanyában a pótlóavatóbizottságok
és csikótelepek eladásra szánt tiszti hátsá-
lovainak árverése. Ezen az aukción árve-
résre kerül 6 ló a kránichfeldi 26, a lábodi,
27 az ódalmadi, 20 az ozorai, 30 az ihaszi,
27 a választut-bonchidai és 12 ló a klecza-
dolnai csikótelepről. Összesen 149 ló.

Szt.-Lukácsfürdő

kávéház és vendéglő
naponta délelőtt, délután és este

katonazene

Kitűnő ételek és italok. — Polgári
árak. — Figyelmes kiszolgálás.

WIRTH J. vendéglős.

TELEFON-SZÁM 164-84.

DERKITS ÉS TÁRSAKATONA EGYENRUHAKÉSZÍTŐ
ÉS ANGOL FÉRFI-SZABÓSÁGA**BUDAPEST IV.,
KECSKEMÉTI-UTCA 5.**Elsőrendű
látható írásu**Ujlaki-írógépek**a legmodernebbek. Katonai és polgári hatóságok közkedvelt írógéptypusa. **Díjmentes bemutatás országszerte.** Arjegyzők ingyen **Részletfizetésre is.** Tel. 122-60
UJLAKI-ÍRÓGÉPTELEP Budapest Erzsébet-körut 28.
1897. óta az írógépszakmában.**Tiszti és civil nyeregszerek,**

kocsiszerszám, bőrönd és finom bőraru nagy választékban, vagy rendelés szerint készít:

SCHMIDT M.
**Budapest VIII.,
Rákóczi-ut 25.**

Arjegyzők ingyen

Misoga Sándorcs. és kir. udvari szállító
katonai szabó**Budapest IV.,
Váci-utca 36. Klotild-palota.**

.. Telefonszám: 916. ..

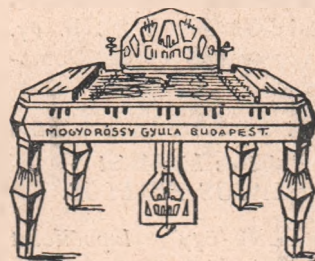
MARTON ALAJOSCS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ
BUDAPEST IV., VÁCI-UTCA 12.

Bőrdíszműárúk és műtári cikkek raktára.

**Nagy választék különféle sportverse-
nyek-, díjlovaglások- és díjlövészetekre
alkalmas tiszteletdíjakban.**

Elsőrendű utibőröndök, berendezett s üres utitáskák.

Toilette-necessairek.

Cimbalom

Számos kitüntetés jó munkáért.

Fuvolák, tárogatók, citerák, harmoni-
kák stb. Hurok. Javítás műterem stb.**Mogyoróssy Gyula**kir. szab. hangszergyár, Budapest, VII.,
Rákóczi-ut 17. — Arjegyzők ingyen.Legújabb szabad.
acélszerkezettel,
részletre is. Cso-
daerős, tiszta han-
gu **GRAMOFON**
(beszélőgép) 25 k.
s feljebb. Hozzá:
Fedák Sári, Király,
Rózsa, Berezei,
Bónai, Caruso-tól
legszebb lemezek
2 korona 50 fillér.
Hegedűk világ-
hírű
mesterek hű
utánzatai.**Á KÜLÜGY-HADÜGY**

nyomdai előállítását a

MERKANTIL NYOMDA**HAVAS ÉS LEHNER****BUDAPEST VIII., NÉMET-UTCA 27. SZ.**
végzi.**Adott esetben hívja fel
a céget ajánlattételre.****TELEFON-SZÁM: JÓZSEF 11-83.****Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület Budapesten.**
Alapított 1840-ben.Befizetett részvénytőke: K 20.000.000 —. Tartalékalap: K 51.560.252-29.
Könyvecskékre és folyószámlákra elhelyezett betétek álladéka 1913. évi december
31-én: K 412 992,281-61. Forgalomban levő saját kibocsátványok: K 393 158,200 —.A takarékpénztár **4%-os és 4¹/₂%-os zálogleveleket,** vala-
mint **4%-os és 4¹/₂%-os községi kötvényeket** bocsát ki.Ezen címletek **teljesen adómentesek,** minden tekintetben **kaució-
képesek** és községek, testületek, alapítványok és nyilvános felügyelet alatt álló
intézetek pénzeinek elhelyezésére, valamint hitbizományi és letéti pénzek gyümöl-
csöző elhelyezésére alkalmasnak nyilvánítottak. Mind a záloglevelek, mind a
községi kötvények alkalmasnak nyilvánítottak továbbá **katonai házassági
óvadékok céljaira** s a záloglevelek ezefelül **árvapénzek** elhelyezésére is.